

6 strani ob delavnikih
8 strani ob nedeljah
4 strani ob ponedeljkih in
dnevi po prazniku
SAMO
12 dinarjev
na mesec
stane »Glas naroda«

Mesečna naročnina
12 Din. za inozem-
stvo 20 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Kako pomagati denarnim
zavodom
Drzen vlom v celjsko elek-
trarno
Kongres jugosl. samouprav-
nih hranilnic
Sport — Pestra kronika
Stvarni predlogi za rešitev
našega kmeta

Št. 108 Izhaja vsak dan

V Ljubljani v soboto, dne 17. avgusta 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I

Kako pomagati denarnim zavodom

Poročali smo že o sestanku, ki sta ga imela v Ljubljani guverner Narodne banke dr. Radosavljevič in njen gen. tajnik dr. Protič z zastopniki naših denarnih zavodov. Na sestanku sta razložila smernice nove kreditne politike, ki jo namerava začeti izvajati Narodna banka v korist denarnih zavodov, da bo tem olajšano njih poslovanje. Ni dvoma, da bo nova kreditna politika Narodne banke tudi res denarnim zavodom v korist, drugo vprašanje pa je, če bo tudi v resnici pomenila ono pomoč, ki jo denarni zavodi neobhodno potrebujejo, če hočejo zopet začeti z normalnim poslovanjem.

Kajti denarni zavodi potrebujejo predvsem denar in zopet denar. Prvi pogoj za normalno poslovanje denarnih zavodov je, da dobe zopet zaupanje vlagateljev. Tega pa ne dobe tako dolgo, dokler ne začno vračati vlagateljem denarja in jim ne izplačujejo vsako višino vloge, ki bi jo vlagatelji želeli. Dokler denarni zavodi tej osnovni zahtevi vlagateljev ne morejo ustreči, tako dolgo bi bila le prazna želja vsaka nada na povrnitev zaupanja vlagateljev. Zato ni druge resnične podpore denarnim zavodom, kakor da se jim da denar, da morejo vlagatelje izplačevati.

Ni se treba niti bati, da bi bilo v ta namen potrebno nedosegljivo mnogo denarja. Kajti ljudje bi kaj kmalu začeli zopet vračati denar v hranilnice, kakor hitro bi videli, da jim to v redu izplačujejo vloge. To se vidi že pri novih vlogah in celo pri zavodih, ki so pod zaščito. Vloge v teh zavodih rastejo, čeprav ne v znatni meri, ker so se pač novi vlagatelji prepirali, da morejo dobiti svoj na novo vložen denar vsak hip nazaj. Denarni zavodi pa se tudi dobro zavedajo, da je komaj pridobljeno zaupanje vlagateljev takoj zopet zapravljeno, upanje vlagateljev le ena nova vloga ne bi bila na zahtevo v redu izplačana. Zato imajo vedno likvidne velike količine denarja, zato rajši zrtvujejo dobiček na obrestih, kakor pa da bi trpela njih likvidnost.

Primer z novimi vlogami je jasen dokaz, da je mogoče pomagati denarnim zavodom le z denarjem. Treba jim dati denar, ki ga potrebujejo za izplačevanje vlog. Denar je edina resnična pomoč denarnim zavodom, vsa druga sredstva pa le okrasni, ki bodo morda dali krizi na našem denarnem trgu nekoliko lepše zunanje lice, ki pa te krize ne bodo odpravila. Z nobeno iluzijo ni mogoče izpremeniti te iluzije.

Toda kje dobiti denar, kje dobiti vse one milijone, ki bi jih potrebovali denarni zavodi, da si zopet pridobijo zaupanje vlagateljev? Kakor je to vprašanje težko, vendar ni neresljivo, če je seveda tu tudi dobra volja. Naši denarni zavodi so vendar aktivni in nelikvidni le zaradi splošne krize. Toda tudi kljub krizi bodo vsem svojim obveznostim zadostili, samo njih normalno poslovanje je ustavljeno. Ker pa radi nenormalnega poslovanja trpi vsa javnost je zato tudi le v interesu javnosti, če se z jasno pomočjo pomaga denarnim zavodom iz stiske. Treba denarnim zavodom posoditi denar, ki ga potrebujejo za svoje vlagatelje in ta denar bodo vrnili tem hitreje, čim prej bodo mogli začeti z normalnim poslovanjem. Obenem pa bodo mogli tudi začeti z novim kreditiranjem gospodarstva, da bo tudi to oživelo.

Da ne bi bilo mogoče dobiti denarja za naše denarne zavode, kratkoma ni res, kakor uči primer z nekim velikim zagrebškim zavodom, kateremu je bilo v tujini zagotovljeno zelo veliko posojilo, samo če bi tudi država jamčila za to posojilo. Naravnost nepojmljivo je, da je bilo to jamstvo odklonjeno. Posojilo za naše denarne zavode je torej mogoče dobiti in bi bilo tudi čudno, če se ga ne bi dobilo za aktivne zavode, ki morejo s hipotekami, vrednostnimi papirji in drugimi vrednotami več ko kriti vse svoje obveznosti.

Samo volje je treba in te morda danes še ni dovolj in zato tudi ne pridemo do normalnega poslovanja denarnih zavodov. Zato pa še enkrat: denar denarnim zavodom in vse drugo bo prišlo samo od sebe.

Veliki nemiri v Albaniji

BEOGRAD, 16. avgusta. b. V Albaniji so izbruhnili tekom včerajšnjega in današnjega dneva veliki nemiri, ki se niso udušili. Nastali so najprej v južnih krajih Albanije, od koder so se razširili po vsej državi. Vzrok je silno težko ekonomsko stanje, v katerem se Albanija nahaja že več let. Iz zanesljivega vira doznajemo, da je prvi nemir nastal v Fieri. Albanska vlada je takoj poslala v Fieri svoje čete. Čim so prispele, je nastal med njimi ostra borba in revolucionarji. Med prvimi žrtvami je padel generaligliardi, prvi adjutant albanskega kralja Zogu. Žrtev dosedanjih nemirov je veliko, med njimi se nahaja tudi albanski kapetan Vas Kirija. Kakor poročajo, je med revolucionarji tudi veliko število aktivnih oficirjev albanske vojske in aktivnih uradnikov. Voditelj cele revolucije je Tefket beg Verlaci, ki je bil svoj čas predsednik albanske vlade in narodni poslanec in se sedaj smatra za najbogatejšega Albanca. Po najnovejših vesteh vlada v severni Albaniji še popoln mir in red.

TIRANA, 16. avgusta. AA. Albanske agencija poroča: Neredi, ki so izbruhnili v Fijeri zaradi nastopa nekkih oseb, ki jih je podpiral tudi en nižji orožniški oficir, so bili kmalu zatrti. Pri- stojno sodišče je takoj odšlo v Fijero, kjer bo sodilo prijetim osebam v zvezi s tem krajevnim pokretom in pojasnilo izhodišče tega pokreta in njegove zveze. Po vsej Albaniji vlada popoln mir.

BERLIN, 16. avgusta. DNB poroča iz Aten: O dogodkih v Albaniji, o katerih so poročali,

da so samo lokalnega značaja, se doznajajo podrobnosti, iz katerih se vidi, da je pobuna širšega obsega. Vojni minister general Kondilis je danes dobil brzojavko guvernerja Epira, da je v Albaniji izbruhnili vstaja in da uporniške čete korakajo proti Tirani. Med uporniški in vladnimi četami je prišlo do krvavega spopada; pri tem je našel smrt poveljnik vladnih čet Džemalardas.

Albanski komunike

BEOGRAD, 16. avgusta. AA. Od tukajšnjega albanskega poslanstva smo naprošeni, naj objavimo tole:

Vse vesti o dogodkih v Albaniji, izvemši tiste, ki je o njih poročala albanska agencija, so netočne.

Umor generala Ghillardija v Albaniji

TIRANA, 16. avgusta. AA. Po umoru generala Ghillardija je izdala albanska agencija tole uradno poročilo:

Iz doslej še neznanih razlogov so ubili v Tieriju, kjer se je začelo muditi, generala Ghillardija. Po umoru je prišlo v Tieriju do nemirov, bili so pa popolnoma lokalnega značaja in se niso razširili zunaj mesta. Po zaslugi odločnih ukrepov oblasti so te nemire zadušili. Več njihovih voditeljev so aretirali. V vsej Albaniji vladala popoln mir in red.

Prvi skupni sestanek v

Parizu Nič lasnega, nič pozitivnega — samo tipanje

Razgovori v dveh so končani?

PARIZ, 16. avgusta. r. Razgovori v dveh na konferenci treh so se nadaljevali včeraj ves dan. Po konferenci, ki jo je imel z Lavalom je Eden odšel na angleško poslanstvo, kjer ga je obiskal italijanski zastopnik baron Aloisi. Razgovor med Edenom in Aloisijem je trajal eno uro.

Pred sestankom z Aloisijem je Eden sprejel abesinskega poslanika v Parizu. V poučenih krogih mislijo, da so po teh razgovorih vse zainteresirane stranke zadosti informirane o vseh načrtih in namerah in da so se s tem pripravljali na razgovori končali. Zares so se danes dopoldne sestali na daljšo konferenco zastopniki vseh treh velesil:

Laval, Eden in Aloisi. Istosčasno je bila tudi seja francoskih, angleških in italijanskih izvedencev o italijansko-abesinskem sporu.

Sestanek v treh

Po današnji konferenci med Lavalom, Edenom in Aloisijem ni izšlo nikako uradno sporočilo. Kljub temu se doznava, da so na konferenci podali italijansko in angleško tezo, nato pa ponovno proučili italijansko-abesinski spor. Šefi delegacij so pozvali izvedence, da podajo potrebna tehnična pojasnila.

Kitajski razbojniki na delu

16.000 razbojnikov v demilitariziranem pasu — Drzen napad na brzovlak — Umor književnika Johnsa

Drzni razbojniški napadi na Kitajskem

LONDON, 16. avgusta. Reuter poroča iz Tientsina, da so preteklo noč razbojniki napadli brzovlak Mukden-Peking. Okoli 70 razbojnikov je vstopilo na postaji Sanghajkuanu kot dozdnevni potniki. Ko je vlak odpeljal s postaje, so razbojniki začeli pleniti potnike, toda nalezli so na odločen odpor ne samo pri stražah vlaka, temveč tudi pri potnikih, ki so se branili z orožjem v roki. Po dolgih in ogorčenih bojih, kjer je bilo ranjenih 20 čuvajev vlaka, smrt so pa na-

Brez denarja pa tudi ni pomoči in niti najlepši predlogi na tej resnici nič ne izpremenijo.

šli neki japonski potnik in dva uradnika, se je razbojnikom posrečilo vlak ustaviti in zbežati. S seboj so vzeli več potnikov.

DNB poroča iz Sangaja: Vse kaže, da je razbojniški napad na brzovlak Mukden-Peking šele začetek obsežne razbojniške akcije v demilitariziranem pasu. Pravi, da je okoli 16.000 razbojnikov krenilo proti Sanghajkuanu. Japonske vojaške oblasti so sklenile, da morajo v bodoče vlake, ki vozijo med Pekingom in Mukdenom, spremljati močne japonske vojaške straže.

Književnik Johns ubit

LONDON, 16. avgusta. Reuter priobčuje danes vest iz Pekinga, da so kitajski razbojniki ubili književnika Johnsa, ki so ga bili ugra-

bili pred 14 dnevi. O tem umoru doznava isti dopisni urad še te-le podrobnosti:

Pokrajinske oblasti v Saharju so poslale razbojnikom posebnega odposlanca, da se z njimi porazgovori glede osvoboditve Johnsa. Toda razbojniki so odposlanca vjeli in ga niso hoteli izpustiti. Potem je pokrajinska vlada poslala močan vojaški oddelek proti razbojnikom. Toda razbojniki so bili med tem oddali Johnsa neki drugi tolpi, ki je prvotno zahtevala odkupnino 800 funtov, potem jo pa povišala na 8000 funtov. Ko so britanske konzularne oblasti preko posredovalcev ponudile nekoliko manjši znesek, so razbojniki sklenili Johnsa ubiti.

Po najnovejših vesteh so vojaški zasledovalci, ki preganjajo razbojnike, našli Johnsovo truplo nedaleč od Paočanga. Johnsa so ubili s tremi revolverskimi strelji, po vsej priliki že 12. t. m.

V Plovdivu so odkrili obsežno komunistično organizacijo

SOFIJA, 16. avgusta. AA. V Plovdivu je redarstvo odkrilo obsežno komunistično organizacijo. Njeni člani so vršili komunistično propagando med tvorniški delavci in kmeti okoli Plova. Redarstvo je dozdaj prišlo 36 oseb, ki so vse pripadle tej tajni komunistični organizaciji. Redarstvo je obenem zaplenilo veliko količino komunistične literature, ki so jo člani te organizacije razdeljevali med delavci in kmeti.

SOFIJA, 16. avgusta. AA. V Gornji Džumaji je redarstvo odkrilo novo komunistično zaro. Njeni člani so razširjali razne knjige in letake. Redarji so prišli nad 30 oseb. Med njimi je tudi več učiteljev, občinskih uradnikov in drugih oseb.

SOFIJA, 16. avgusta. AA. Davi med četrtro in peto uro so organi solijskega redarstva obklopili deseti okraj in ugotavljali identičnost mnogih oseb. Nad 50 sumljivih oseb so aretirali.

Lov za komunisti v Bolgariji

SOFIJA, 16. avgusta. AA. Včeraj so v Soliji in Plovdivu aretirali mnogo navedstvenjstev, ki so lani vršili med člani VMRO živahno agitacijo za ponovno organiziranje VMRO na komunistični podlagi. Pravijo, da so aretirali okoli 40 oseb.

Snoči je prišla orožniška patrulja blizu Bele Crkve v Rodopih na sled trem komunističnim prvakom, ki se jim je pred kratkim posrečilo zbežati iz plovdivske kaznilnice. Ko so orožniki komuniste dohiteli, so jih pozvali k vdaji. Toda komunisti so odgovorili z revolverskimi strelji. Začelo se je streljanje, pri čemer so nekoga komunisti ranili. Naposled se je komunistom posrečilo zbežati v gozd. Svojega ranjenca so vzeli s seboj.

Tajna inflacija kreditov v Nemčiji

LONDON, 16. avgusta. AA. Reuter poroča iz Berlina: V Nemčiji čedalje bolj napreduje politična inflacija kreditov. Inflacija novčanic je za zdaj še slaba, vendar pa je začela naglo napredovati, kakor izhaja iz porasta cen živil za delavstvo in iz visokih cen industrijskih delnic, ki nikakor niso v razmerju z dividendami in z zaslugi. Borza priporoča državne obveznice in najbrže po uradnem navodilu svari tiste, ki kupujejo industrijske delnice. Oživljenje industrije je treba v prvi vrsti pripisati oborožitvi. Velik del državnih dohodkov gre za oborožitev.

Letalec Willy Post se je smrtno ponesrečil

Peking, 16. avgusta. AA. Vse kaže, da je postal angleški novinar John žrtev nesporazuma. Med tem ko so se vršili pogajanja med razbojniki in nekim kitajskim uradnikom zastran odkupnine in se je o tem že dosegel sporazum, tako da so se razbojniki po dogovoru začeli umikati, je drugi kitajski uradnik, ki ni ničesar vedel o teh pogajanjih, naročil orožnikom, da razbojnike obklopijo. Prepričani, da so ta pogajanja samo past in da so jih oblasti prevarele, so se razbojniki maščevali in angleškega novinarja pri prili ubili.

Newyork, 16. avgusta. AA. Iz Seattle poročajo, da se je znani letalec Willy Post med svojim novim velikim poletom smrtno ponesrečil. Newyork, 16. avgusta. AA. Reuter poroča iz Seattle, da tamkaj potrjujejo vest o smrtni nesreči letalca Posta. Vest je prinesel letalec poročevalskega oddelka, ki je letel iz Fairbanksa v Point Barrow.

Newyork, 16. avgusta. AA. DNB poroča iz Seattle: Spremljevalec, ki se je ponesrečil z letalcem Postom, je znani humorist Vil Rovero. Kakor je znano, sta 7. avgusta odletela na Aljasko, odkoder sta hotela kreniti čez polarno kraje v Sovjetsko Rusijo. Nesreča se jima je pripetila med Faksim in Pointom Barrowom. O vzrokih nesreče še ni nobenih podatkov.

Politični utrinki

Andra Stanić je imel prav

Zaradi dogovorov, ki jih je sklenil bivši minister Radivojević, je imela država škodo 829.120.000 Din.

V živem spominu je še, ko je nastopil v skupščini bivši minister Andra Stanić in v velikem ter temeljitom govoru očital prometnemu ministru Radivojeviću, da je država imela zaradi pogodb, ki jih je sklenil s tujimi družbami Battignoles-Losinger in Société européenne nad 800 milijonov Din izgube. Nastop posl. Stanića je bila senzacija in po njegovi ostri repliki na slaboten odgovor ministra Radivojevića je bila javnost na strani posl. Stanića. Posledica tega je bila, da je minister Radivojević izpadel iz vlade in da je njegov naslednik Svetislav Milosavljević imenoval z odobritvijo ministrskega sveta komisijo, da pregleda vse pogodbe z omenjenimi tujimi družbami.

V poznejši polemiki je nato bivši minister Radivojević napadel to komisijo, češ da je bila sestavljena nestrokovnjaško, da ni bilo v njej inženjerjev in da je bil njen cilj samo ta, da reši prestiž posl. Andre Stanića.

Sedaj je na ta napad odgovoril bivši prometni minister Svetislav Milosavljević in v »Politiki« navedel vse historiat, kako je prišlo do imenovanja te komisije. V glavnem pravi: Ob rekonstrukciji vlade je nadomestil g. Radivojevića, ki ga je vsa javnost napadala zaradi škodljivih pogodb s tujimi družbami. Zlasti pa je njegov položaj oslabil njegov prazen in neprečiščujoč govor. Sklenil je zato, da prouči zadevo po posebni komisiji in v daljšem poročilu na ministrski svet je razložil, zakaj je potrebna ta komisija in kako naj bo sestavljena.

Od takrat, ko so se razpisali pogoji za gradnjo novih železnic pa do izvajanja teh del, so se razmere popolnoma izpremenile. Zato se je tudi izpremenila podlaga za sklepanje teh pogodb. Zaradi tega izpremenjenega stanja so bile celo finančno najmočnejše države prisiljene, da revidirajo vse svoje obveznosti. Kaj šele naša država, ki je morala do skrajnosti omejiti vse izdatke, znižati celo ponovno in v zelo veliki meri uradniške plače ter omejiti celo izdatke samoupravnih teles. Nerazumljivo bi bilo, če bi edino tuji dobavitelji ne bili pri tem prizadeti in če bi država celo trpela, da bi imeli ti od izpremenjenih razmer dobiček. Kajti njih posli so postali zaradi novega stanja več kot lukrativni in imeli so od pogodb dobiček, na katerega ob sklepanju pogodb niso mogli niti misliti. Moral bi dati državi kredit za zgraditev železniških prog, dejansko pa so z državnim denarjem gradili železnice, v kolikor so jih sploh gradili, ker velik del dogovorjenih prog ni bil niti trasiran, da se niti vedelo ni, kje bodo šle te železnice.

Zato je potrebna komisija, ki naj pregleda pogodbe in ugotovi škodo, ki jo ima od njih država. V to komisijo so bili imenovani: pomožnik prometnega ministra inž. Senjanović kot predsednik; kot člani pa: tajnik apelacijskega sodišča v Zagrebu Bjelčić (zaradi pravne veljavnosti pogodb), pomočnik gen. dir. železnice inž. Jović (zlasti strokovnjak za železniške dobave), ravnatelj SUZOR Matjašić (strokovnjak za kalkulacije svetovnega slovesa), referent prometnega ministrstva Božić (strokovnjak za vsa vprašanja železnice), načelnik gradbenega ministrstva inž. Celestin (ki je pri gradnji zemunskega mosta in osuševanju pančevskega močvirja dobro poznal delo družbe Battignoles), svetnik fin. ministrstva dr. Mikić (strokovnjak za vprašanje drž. dolgov), šef v Drž. hip. banki dr. Vilimanović (ki vodi vse posle DHB glede tujih dolgov, zlasti za izvajanje pogodb med državo in Battignolom) ter referent oddelka za gradbe železnice Marković (ki je zlasti poučen o gradnji novih železnic). V komisiji so bili torej inženjerji, 1 pravnik in 4 finančni strokovnjaki in bivši minister Radivojević je govoril neresnico, ko je dejal, da ni bilo nobenega inženjerja.

Ta komisija je svoje delo opravila odlično in predložila referat, ki je bil tako jasno in podrobno obdelan, da bi ga morala vlada objaviti, da bi vsakdo spoznal, kako je s temi pogodbami.

Komisija je dala popolno zadoščenje g. Staniću in ugotovila, da ima država od pogodb s tujimi družbami škodo 829.120.000 Din.

Nato so bile na podlagi poročila komisije nekatere pogodbe, ki se tičejo prog, katere še niso v delu, razveljavljene od ministrskega sveta. S tem je bila ta škoda sicer zmanjšana, ne pa tudi preprečena. Kajti od septembra 1. l. pa do danes se ni nič storilo, da se popravi škoda, ki jo ima država od prog, ki so v delu. Zato je to vprašanje še vedno akutno, ker gre za znatne milijone državnega denarja.

S to ugotovitvijo zaključuje bivši minister Milosavljević svoj članek.

Voja Lazić napoveduje ustanovitev lastnega zemljoradniškega kluba

Voja Lazić, eden voditeljev zemljoradnikov in podpredsednik skupščine je pisal bivšemu predsedniku vlade Jevtiću pismo, v katerem pravi, da ne more sedeti v istem klubu z Ilijo Mihajlovićem in dr. Kojićem, ker nimata prav nič skupnega z zemljoradniškim gibanjem. Kakor hitro se sestane skupščina bo začel ustanovljati svoj zemljoradniški klub, ki bo imel, kakor upa, najmanj 15 članov.

Brezuspešno agitacijsko potovanje dr. Angjelinovića

Kakor smo že poročali, skuša senator dr. Angjelinović oživeti v Dalmaciji organizacije JNS. V spremstvu inž. Paštrovića in g. Maštrovića je obiskal celo vrsto krajev v Dalmaciji in

Novi zakonski načrti

BEOGRAD, 16. avgusta b. Minister za pravosodje in vere dr. Ljudevit Auer je danes sprejel ob 11. uri časnika in jim dal sledeče izjave: V ministrstvu za pravosodje se izdeluje nekoliko zakonskih načrtov. Kar se tiče projekta zakona o korporaciji, o čemer je minister referiral na zadnji seji ministrskega sveta, ta projekt še ni vzet v delo, marveč je zanj sestavljena posebna komisija, katere bo ta zakon sestavila. Kolikor smo dobili obvestila od ministra, bodo v komisiji za izdelavo tega zakonskega načrta naslednji gosposode: prof. dr. Toma Ivanović, dr. Metod Dolenc, dr. Stanko Frank, univ. prof. iz Zagreba, ki so strokovnjaki za kazensko pravo. V tej komisiji pa bodo tudi eden ali dva strokovnjaka iz področja državlanskega prava. Čim bo komisija končala svoje delo, in bodo profesorji predložili svoj načrt, bo predložen ta načrt v uradovanje Narodni skupščini. Projekt zakona o čelkih še ni končan. Ta zakon se bo predložil samo zaradi tega, ker se je mednarodno pravno zadnji čas zelo razvilo. Sprejete so bile

tudi gotove mednarodne konvencije in moramo tudi zaradi tega prilagoditi svoje zakonske norme tem mednarodnim konvencijam. Kar se tiče trgovskega zakona, se ravnokar dela na njegovi kodifikaciji. Ta zakon bo enoten za vso državo, kar je treba posebej naglašati zato, ker so nekatera področja v državi imela različno trgovsko zakonodavstvo, dočim se je trgovina razvijala povsod enotno. Razen tega bo novi trgovinski zakon natančneje določil, kdo naj se smatra za trgovca in bodo predvidene tudi posebne odredbe glede trgovskih tvrdk. Obenem pride v izdelavo tudi obli drž. zakon. Glede tega lahko rečemo, da je projekt tega zakona že popolnoma dovršen in bo v najkrajšem času predložen Narodni skupščini. Časnikarji so na koncu zaprosili g. ministra za obvestitev tudi o tem, kdaj bo javnosti izročen konkordat, sklenjen med našo državo in sveto stolico. Minister dr. Auer je odgovoril, da se bo to izvršilo o prvi priliki, ko ga bo mogoče predložiti Narodni skupščini.

Dravski banovini 40.000 Din za semena

BEOGRAD, 16. avgusta b. V interesu napredovanja rastlinskih plodov je kmetijski minister Svetozar Stanković odobril iz proračuna državnega kmetijskega fonda potrebne kredite bančnim upravam za nabavo semen. Med ostalimi bankami upravami je dobila Dravska banovina 40.000 Din. Ta semena se morajo dati kmetijskim ustanovam po znižanih cenah ali brezplačno.

Likvidacija JNS

Na oživljenje JNS nihče več ne misli

BEOGRAD, 16. avgusta b. V zvezi z akcijo senatorja dr. Grga Andjelinovića, nekaterih poslancev Neodvisnega kluba in nekaterih vidnejših politikov JNS smo zvedeli sledeče zanimivosti: Na nadaljne življenje Jugoslovanske nacionalne stranke nihče več ne misli in tudi najbližji voditelji stranke ne. Pri tem se pričakuje v najkrajšem času sklicanje ožjega odbora stranke. Na seji ožjega strankinega odbora bo, kakor se zahtuje, v dobro poučenih krogih, podal predsednik Uzunović demisijo na svoj položaj in njemu bodo sledili tudi drugi odborniki, nakar bo prišlo do razpusta in likvidacije stranke. Čim pa se to zgodi, bodo nekateri izmed vidnejših politikov zlasti Grga Andjelinović, senator Jovo Banjanin in senator Peter Zec, pripravili teren za ustanovitev nove nacionalne stranke.

Konferenca šefov zdravstvenih ustanov

BEOGRAD, 16. avgusta b. V ponedeljek 19. t. m. bo v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje konferenca šefov vseh večjih higienskih in zdravstvenih ustanov. Tej konferenci bo prisostvoval minister g. Preka, prisostvovali pa ji bodo tudi načelniki tega ministrstva in šefi vseh večjih bolnic in higienskih zavodov v državi.

Na tej konferenci se bo razpravljalo več vprašanj v zvezi z novim proračunom tega ministrstva.

sklican sestanke pristavev JNS. Na sestanke je pa prišlo le par ljudi in dostikrat niti bivši predsedniki organizacij JNS. Tako je v Šibeniku čakal dr. Angjelinović celo uro, da bi kdo prišel na sestanke, a ker ni nikogar bilo, je nato dr. Angjelinović ves nejevoljen odpotoval. V Šibeniku zbijajo sedaj dovite na račun dr. Angjelinovića.

Savez srbskih zemljoradniških zadrug se približuje vladi

Na zadnji seji Saveza srbskih zemljoradniških zadrug se je razpravljalo tudi o politični situaciji ter o stališču, ki ga naj do vlade zavzamejo poslanci, ki so člani Saveza. Na podlagi raznih informacij ter zlasti izjave ministrskega predsednika dr. Stojadinovića, da ne bo nič podvzel, kar bi moglo škodovati zadrugam, se je sklenilo, naj poslanci, ki so člani Saveza podpirajo vlado. V političnih krogih se ta sklep Saveza živahno komentira, ker je bil Savez popolnoma na strani Jevtića ter so bili člani njegove uprave najbolj intimni sodelavci g. Jevtića.

Kakšen bo novi volilni zakon

V »Obzoru« predlaga dr. Janda, da bi moral imeti novi skupščinski volilni zakon tudi te dve novosti:

1. Sedaj verificira mandate skupščina. Posledica tega je, da odloča o mandatih stranka, ki je dobila na volitvah večino, in to brez ozira, če je dobila to večino z nasiljem in zlorabami ali pa na pravičen način. Većinska stranka pa bo seveda svoje mandate vedno verificirala. Potrebno je, da verificira mandate sodišče, ki je odobrilo kandidatno listo. S tem je dan maksimum jamstva, da se bodo volitve izvršile brez falzificiranja volje volivcev.

2. Amnestija za volilne prestopke in zločine ne bi smela biti dovoljena, kakor ni dovoljena za kazni po zasebnih tožbah. Samo na ta način bo prišla do izraza nepolovljena volja naroda.

Nov senator

BEOGRAD, 16. avgusta. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. je z ukazom kr. namestnikov dr. Hašib Bek Hrasnica, bivši minister imenovan za senatorja.

Napredovanja

BEOGRAD, 16. avgusta b. Napredovali so v ministrstvu za promet naslednji: za svetnika v 4. polož. skup. 2. stopnje inž. Albin Taler, za svetnika v 5. skup. inž. Teodor Košiček, za višjega kontrolorja v 5. skup. Alojz Prhavec, Maks Kosovel in Ludvik Šircelj. Za glavnega arhivarja v 7. skup. je napredoval Albert Volek. Pri direkciji drž. železnic v Subotici je napredoval za kontrolorja v 8. skup. Miha Sajovic.

Skrivnostna izsiljevalna pisma, katerim so nasledli nekateri Ljubljanci

Ljubljana, 16. avgusta.

Od časa do časa so nekateri premočnejši ljudje v Ljubljani, trgovci in industrijci, dobivali iz Španije z žigom iz Barcelone pisma, ki so bila pisana v dovršeni španščini, nemščini ali francosčini. Vsa ta pisma so izražala usmiljenja vredno prošnjo iz Barcelone. Tako pismo se je glasilo na primer takole: — Oprostite, da vas nadlegujem. Vem, da Vas bo moje pismo presenetilo, vendar pa sem v takni bedi, da se v svoji neskromni bedi zanašam samo na Vas. Brez lastne krivde sem propadel in živim težko življenje v ječi kot političen preganjanec (včasih je namesto tega navedeno: kot propadel bankir. — Imam družino in otroke, ki umirajo od lakote. Vendar pa bi mi mogli pomagati samo Vi. V Franciji na kolodvoru (tem in tem) imam v garderobi kovčeg, ki je vse moje premoženje. Če bi se mi posrečilo dvigniti ta kovčeg, sem rešen, vendar pa mi to ni mogoče, ker tičim v ječi. Usmilite se človeka, ki trka na vaše človekoljubno srce. Vašo denarno žrtve vam tisočkrat poplačam. Če ste pripravljeni pomagati in poslati 10 do 15 tisoč dinarjev, brzojavite ... Pripeljejte se v Barcelono, moj zaupnik vas bo pričakoval na postaji in vam predstavil mojo 16 letno hčerko ... Jaz bom podpisal pooblastilo, ko me boste obiskali v zaporu. Nato se boste odpeljali v Francijo in boste tu z mojo hčerko dvignili kovčeg in si njegovo vsebino pošteno razdelili. Pričakujem, da ohranite zadevo tajno in se izkažete vredni mojega zaupanja ...

Mnogi so res brzojavili v Barcelono in težko pričakovali odgovora, saj je šlo za veliko človekoljubno delo in za denar iz skrivnostnega kovčega ... Kot dokaz, da je človek resnično političen jetnik ali propadli bankir, so na naslovilence prihajala pisma z izrezki iz časopisov s poročili o aretacijah ugodnih političnih oseb ali o konkurzi (kajti tudi ta bankir je prišel v konkurz). Pisma so navajala celo potrdilo sodišča, seveda poverljivo, da je bil ta in ta obsojen zaradi takih in takih političnih dejanj ali da je poveril dva milijona pezet. Komu se ne bi omeščalo srce nad krivico, ki se godi temu človeku, kdo mu ne bi hotel pomagati, če ima sredstva, saj je treba samo 10 do 15 tisoč dinarjev in človek bo rešen ... ta človek, ki je v ječi in čaka rešitve od usmiljenih src.

Tem lepim skrivnostnim pismom, ki so prihajala na naše ljudi prav iz Barcelone, in ki so klicala tako ponižno po balzamu usmiljenja po vseh deželah in ko je usoda človeka zavisela samo od neznanega kovčega, ki je neke v garderobi zakotnega, podeželskega kolodvora čakal, da pride človek od nekd in ga odkupi, je nasledlo res precej ugodnih oseb v Ljubljani in v Sloveniji in gre njihovo število samo v Jugoslaviji na stotine. Seveda je bilo tudi mnogo takih, ki tem pismom niso zaupali in so pisma izročili policiji.

Vremensko poročilo

Novi Sad: Oblačno po vsej kraljevini, nekoliko bo deževalo le mestoma. Na zapadnem in severozapadnem delu kraljevine se bo nekoliko zjasnilo. Temperatura se bo nekoliko zvišala na zapadnem in severozapadnem delu, v ostalih krajih bo temperatura brez velikih izprememb. Solnce vzhaja ob 4.40, zahaja ob 18.43.

Dunaj: V splošnem bo pooblaščen kmalu in hitro pojenjala in temperatura se bo dvignila.

Sklepi zadružništva glede razdolžitve kmetijstva

Včeraj je bila v Zagrebu konferenca Glavne zadružne zveze kraljevine Jugoslavije. Iz Slovenije sta se udeležila konference ravnatelj g. Trček in dr. Basaj. Na tej konferenci so se temeljito obravnavala vprašanja zaštite kmetov in so se sprejele resolucije, ki se v svojem bistvu glase takole:

1. Konferenca ugotavlja, da vse dosedanje zaštite niso prinesle do danes nič pozitivnega, razen moraliziranja, ki pa ne pomeni pozitivnega uspeha, pač pa so povzročile mnogo škode, ker so demoralizirale dolžnike in demobilizirale denarne zavode ter povzročile nezaupanje med vlagatelji. Zaradi tega je potrebno, da se to vprašanje reši definitivno, ker se le tako more ozdraviti naša gospodarstva.

2. Vprašanje razdolžitve, odnosno zaštite je treba rešiti v obliki konverzije na osnovi ugotovitev dolgov po prejšnji veljavi dolgov in konverzacija naj se izvrši po teh načelih in kriterijih: a) prizna naj se vse knočke dolgov in naj veljajo za zaščitene kmete oni, ki so veljali do sedaj. Od konverzije, odnosno priznanja zaštite se izvzame oni del dolgov, ki je nastal in v kolikor je nastal vsled odušinskih obresti, ali pa v sled kakšnega drugega goljufivega načina. b) Razdolžitve naj se izvrši tako, da bodo dolžniki plačali svoje dolgeve v 25 letih, med tem pa obrestovalni dolgeve po 2 odstotka. c) Za odkup dolgov naj izdajo posebni državni zavodi obligacije ali obveznice. Denar kakor obligacije so krite s hipotekami, ki imajo prisilni tečaj in veljajo. Kreditne zadruge sprejmejo denar, drugi denarni zavodi prejmejo denar do polovice ali tudi več, zasebni upniki pa obligacije. Ostanek pa dobijo denarni zavodi v obliki obligacij, zasebni upniki pa samo v obligacijah.

Na ta način bi bilo vprašanje ugodno rešeno tako, za dolžnike, kakor tudi za upnike, zlasti pa bi to pomenilo opustitev sedanje deflacijske politike in nikakor ne bi to bila še inflacija, ker bi bil znesek novega denarja točno omejen in bi dosegel kvečjemu polovico sedanjega denarnega obkoka. Rešiti se da sedanja skoraj popolna nerentabilnost kmetijstva uspešno samo z radikalno zaščito, ki jo ta predlog predstavlja, za kolikor je to sploh izvedljivo brez večjih žrtve upnikov in države.

Državno lahkoatletsko prvenstvo za poedince

Bručan je postal državni prvak na 5 km.

Danes zvečer ob 18.45 se je pričelo državno lahkoatletsko prvenstvo za poedince. Na programu je bil le tek na 5000 m. Od 12 prijavljenih je startalo 10 tekmovalcev. Med tekmovalci so bili skoraj vsi znani atleti, katerim se je pridružil nekaj novih, ki so se izkazali za prav dobre tekače. Zlasti Krpan je ugodno presenetil ter je sigurno zasedel tretje mesto za našima reprezentantoma Krevsom in Bručanom, ki je z velikim naskokom sigurno zmagal v odličnem času 15.48.6, ki je le za 3. sekundo in dve desetinki slabši od državnega rekorda.

Tekmovalci so splošno tekli v skupini. Kmalu pa so se najboljši 4 odtrgali od ostalih. Toda tudi ta skupina ni tekla dolgo skupaj. Bručan uide ter povečava razdaljo med seboj in Krevsom vse do konca. Krevsu je sledil Krpan, temu pa Srakar. Daleč za temi pa so se razvrstili ostali atleti. Na cilj so prispeli v naslednjem redu: 1. Bručan (Ilirija) 15.48.6, 2. Krevs (Primorje) 16.09.4, 3. Krpan (Primorje) 16.22, 4. Srakar (Primorje) 16.40.6, 5. Doršić (Marathon Z.) 16.49.6, 6. Šindler (Concordia) 16.53.2, 7. Osterman (Ilirija) 17.03.6, 8. Šporn (Ilirija) 17.20.2.

Tekmovanje se nadaljuje danes ob 17.

M. K.:

ŠAHOVSKI TURNIR

V petek, 16. t. m. so bile odigrane vse še viseče partije iz prejšnjih kol. Partija iz 5. kola Grenčanski : Carev je končala neodločno. Partija Hren : Preinfalk iz 10. kola je ravnokar končala remis, dočim je v prekinjeni partiji iz istega kola Grenčanski porazil Nikolića. V B skupini je prekinjena partija Marek - Longer iz 7. kola končala neodločno, ker Longerju premoč kmata v trdnjavski končnici za zmago ni zadoščala. Partija Lieul : Herbatin iz 8. kola je prav tako končala remis. Pri nadaljevanju prekinjene partije Mavejev : C. Vidmarja iz istega kola, je zemunski zastopnik zmagal. Prekinjena partija Marek : Sorli iz 9. kola je končala neodločno, a pri nadaljevanju prekinjene partije iz 10. kola je Longer moral kapitulirati pred odličnim Sikoškom.

Od 11. kola so bile včeraj tudi že odigrane 4 partije. Nikolić se je remiško pobotal z Jonkejem, Vidmar Ciril s Sorlijem, dočim je Berić izrabil proti Lieulu, a Marek dobil proti Herbatinu.

Stanje po 10. kolu: Vidmar ml., Savić Radomir in Sikošek 7, Inž. Prek, Preinfalk in Matvejev 6; Carev 5 in pol; Gabrovšek, Siska, Sorli in Vidmar Ciril 5; Herbatin 4 in pol; Nikolić in Berić 4; Jonke in Longer 3 in pol; Hren, Grenčanski in Marek 3; Subarić in Lieul 2 in pol; Savić Branko 2.

Jutri v soboto, se igra poslednje semifinale kolo, ki bo odločilo o vrstnem redu, oziroma določilo upravičence za finale. Igrali bodo naslednji pari: Vidmar Milan ml. : Inž. Prek; Siska : Carev; Savić Br. : Hren; Preinfalk : Grenčanski; Matvejev : Longer in Sikošek : Subarić. Vsi ostali so svojo partijo iz 11. kola, kakor gori navedeno že odigrali, a Gabrovšek in Savić Radomir počivata.

Na željo udeležencev turnirja ter po sklepu turnirskega vodstva, ki ga je potrdil Jugoslov. šah. savez, se bo finale odigralo med 8 igralci (t. j. dvakrat po 4 iz vsake skupine.) Finalna zanimiva borba bo bržčas pričela že v nedeljo dopoldne.

Francoski gostje na poti na Oplenac

Na Oplencu bodo položili na grob kralja Aleksandra I. mozaik, umetniško delo g. Mitrovića

Ljubljana, 16. avgusta.

Danes ob 9. dopoldne so prispeli iz Pariza preko Monakovega v Ljubljano odposlanci jugoslovanskih kolonij, da gredo na Oplenac

in se tam poklonijo manom mrtvega kralja. Odposlanstvo, v katerem je bilo 36 članov Jugoslovanskega narodnega odbora, je vodil generalni tajnik izseljeniškega odbora v Franciji g. Julij Urlep, v deputaciji so bile zastopane vse jugoslovanske kolonije v Franciji, največ

pa je bilo zastopnikov rudarskih kolonij v Franciji.

Med izletniki sta tudi dva brata Romeo in Raymond Bukovac, člana znanega jugoslovanskega atletskega kluba »Herkules« v Parizu, ki imata v Parizu najboljšo šolo za rokoborbo »Catch as Catch Can« in veljata kot najboljša rokoborci v Evropi. Skupini izletnikov sta se pridružila dva francoska bivša borca na solunski fronti Cane in Fournier.

Med potjo od Jesenic do Beograda se je skupini pridružil tudi Milič-Nikolić, odvetnik v Parizu, inž. Steva Jovanović in zdravnik dr. Vinko Scholer. Francoski gostje so ostali v Ljubljani dobre tri ure, mestna občina jim je priredila obed pri »Šestici«, nato pa so si izletniki ogledali ljubljanske znamenitosti, med drugim ljubljanski nebotičnik, ogledali pa so si tudi spomenik Ilirije in Vodnikov spomenik. Ob vstopu v našo državo je narodni odbor poslal tri brzojavke: Nj. Vel. kralju Petru II., predsedniku ministrskega sveta g. Stojadinoviću in ministru socialne politike g. Preki, g. Urlep pa je poslal posebno brzojavko jugoslovanskemu poslaniku v Parizu g. Puriću. Ob 12.47 so se francoski gostje z lepimi vtisi odpeljali z brzovlakom iz Ljubljane proti Zagrebu, kjer se bodo tudi nekaj časa zadržali. Na Oplencu pa bodo položili na grob ranjkega kralja lep mozaik, delo umetnika Mitrovića, z napisom »Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju Jugoslavlani v Franciji«.

Slovenski javnosti,

našim prijateljem in naročnikom!

Dnevnik »Glas naroda« je v prvih 3 mesecih navzlic težkočam povzročenim po štrajku v tiskarnah dokazal svojo življensko silo. Vsi oni, ki so računali na njegov skorajšnji pogin, so se zmotili.

»Glas naroda« ne zaostaja v ničemer za ostalimi dnevniki in je le nekoliko manjši po svojem obsegu, to pa samo za to, ker ne prinaša nepotrebnega balasta, katerega priden človek ne utegne, da bi ga čital.

»Glas naroda« postaja z vsakim dnem bolj list malega človeka. Skrajnim naporom požrtvovalnih in nesebičnih ljudi, ki smatrajo, da je neodvisen in objektivni list Slovincem neobhodno potreben, se moramo zahvaliti, da so prve težkoče ustanovitve dnevnika premagane. — Vendar v težnji, da postane list v resnici glasilo širokih mas našega ljudstva, v resnici »Glas naroda«, nadalje v spoznanju, da list ni tu, da bi prinašal ustanoviteljem dobička v teh težkih časih gospodarske krize, se je upravni odbor »Narodne prosvete« odločil, da zniža naročnino od 15. avgusta t. l. dalje od sedanjih 25 (petindvajset dinarjev)

na 12 Din (dvanajst) na mesec

List bo še naprej izhajal na šestih straneh z bogato, vendar zgoščeno tvarino vseh panog, ki zanimajo naše čitatelje. Ob ponedeljkih in dnevih po prazniku bo list izhajal na štirih straneh, ob nedeljah pa na osmih.

Vsaki slovenski družini, vsakemu slovenskemu človeku smo s tem omogočili, imeti v svojem stanovanju dnevnik. Nekaj več kot kovača na mesec lahko vsak žrtvuje dnevnik.

Že od vsega početka je upravni odbor Narodne prosvete želel dati Slovincem cenen in dober list. S tem svojim ukrepom se je temu svojemu idealu približal.

Prepričani smo, da nas bo večina slovenske javnosti v našem stremljenju podprla in čitala ter naročila naš dnevnik, ki si je za črtal pot v bodočnost v znamenju resnice, poštenosti in javnega blaga!

„Narodna prosveta“

t. z. z o. z. v Ljubljani

Gasilske slavnosti v Ptuj

ob 65 letnici ptujske gasilske čete, ki je najstarejša v srezu, pod pokroviteljstvom g. podbana dr. Pirkmajerja

Ptuj, 16. avgusta.

V proslavo 65-letnico ptujske gasilske čete, ki je najstarejša v srezu, je priredila dne 14. in 15. t. m. tuk. gasilska župa župni izlet v Ptuj. Proslava se je vršila pod pokroviteljstvom podbana g. dr. Otmar Pirkmajerja. Udeležile so se je gasilske župe iz Ljubljane, Maribora, Celja, Murske Sobote, Ljutomerja, Dolnje Lendave, Kamnika, Slovenjgradca ter Varazdina z 51 četo, 11 zastavami ter 942 člani v kroju in 502 v civilu.

Že v sredo dne 14. se je vršil sprejem gostov ob popoldanskih vlakih. Mesto je bilo v zastavah, okna pa so bila okrašena s cvetjem in zastavicami. Zvečer ob 20. uri je prispel z avtom iz Maribora pokrovitelj proslave podban g. dr. Pirkmajer s svojo soprogo, katerega je sprejela pred magistratom častna gasilska četa. Ob 20.30 uri se je vršila bakljada po mestu. Meščani pa so razsvetlili okna. Po končani bakljadi se je vršila v Društvenem domu slavnostna akademija. Predsednik ptujske čete g. ravnatelj Vidmar je pozdravil vse navzoče, zlasti pa pokrovitelja g. podbana, g. sreskega načelnika, g. mestnega predsednika, g. komandanta mesta, častnega predsednika ter zastopnike raznih društev, nato je opisal zgodovino postanka in delovanje gasilske

čete. K jubileju pa so čestitali gasilski četi podban g. dr. O. Pirkmajer, sreski načelnik br. Bratina, mestni predsednik Jerše, predsednik ptujske gasilske župe g. Mužek, predsednik mariborske župe g. Ramšak, za gasilsko zajedništvo g. Cerar v imenu Sokolstva pa g. dr. Šalamun. Obenem so izrazili častitke tudi 82-letnemu častnemu predsedniku čete g. Schteuderju Ivanu, ki je bil soustanovitelj in ves čas nadvse agilen član čete, za kar se je ta vidno ganjen zahvalil. Naslednji dan se je slavnost nadaljevala z budnico že ob 5. uri. Vršil se je nato sprejem okoliških čet na kolodvoru in pred Gasilskim domom. Čete so se udeležile slovesne službe božje, katero je daroval tuk. prošt g. Greif, ki je nato tudi blagoslovil gasilsko orodje. Na Tyrševem trgu so se vršili pozdravni govori g. podbana dr. O. Pirkmajerja, župana g. Jeršeta in drugih zastopnikov. Odposlane so bile udanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., princu Tomislavu, Njeg. Vis. Knezu namestniku Pavlu, ministru za telesno vzgojo g. dr. Kušenoviču, gasilskemu savezu v Beogradu in starosti gasilske zveze g. Jožefu Turku. Nato je bila defilacija čet.

Popoldan je bil nastop vojaštva in gasilcev, ki so predvajali proste in gasilske vaje. Prireditelj je kljub neugodnemu vremenu zelo lepo uspela.

Drzen vlom v celjsko elektrarno

Vlomilci so odnesli iz blagaine 35 tisoč in pol Din

Celje, 16. avgusta

V Celju se marsikaj kraje in tudi vlomi niso redki, ampak pleu je po navadi majhen, ker se zlikovci zadovoljujejo tudi z majhnim plenom, ali pa imajo smolo in ničesar pravega ne najdejo.

Danes dopoldne je pa vzbudila v Celju pozornost novica, da je bilo ponoči vlomljeno v trgovino mestne elektrarne, kjer je blagajna. Vest se je takoj raznesla po mestu, saj je iz

ginilo 35.696 dinarjev. Za storilec seveda doslej ni sledu. Dognano je samo to, da je storilec prišel skozi okno na dvorišče, ki je bilo golemo odprto na hodnik v pritličje, od tam pa skozi vrata v sobo k blagajni.

Neznane se je s »svinjsko nogo« lotil blagajne ter je nato sredi ključavnic. Nato mu je bilo delo lahko. V blagajni je našel denar, ki ga je pobasal. Polnica vneta išče vlomilce, kar je pa težavno, kajti ravno sinoči je bilo zalogo razstave v Celju na stolotine tujcev.

Dve žrtvi prerokovalcev sreče

Ljubljana, 16. avgusta.

Vesela in žalostna dogodivščina se je pred kratkim dogodila nekje v Beli Krajini. Vesela zato, ker se ji bodo ljudje, ko bodo to brali, najbrže smejali, žalostna pa je za tiste, ki je bil žrtev te dogodivščine-potegavščine.

Pred dobrimi štirinajstimi dnevi sta se namreč zglasila v Brezovici pri Starem trgu v črnoljškem srezu pri posestniku Ivanu Mavrinu št. 5 neki nepoznani 40letni mož in nepoznana 30letna žena. Ustavila sta se v hiši in zaprosila gospodarja Ivana in gospodinjo Katarino, naj bi jima s čim postregla, ker sta lačna in potujeta oba peš daleč od nekje s Hrvaškega na božjo pot k Mariji Pomagaj na Brezje. Res sta se usmilila pobožnih božjepotnikov, ki sta ves čas zelo vneto molila. Skuhala sta kavo in postregla možku s črno kavo, ženi pa sta dala lepe bele kave s smetano. Ko sta »pobožni« mož in žena kavo zaužila, sta se skromno ponudila, če bi smela hišnemu gospodarju prerokovati srečo. Neznana sta gospodarja in gospodinjo zapletla v tako prijeten pomenek, da sta tujcema popolnoma zaupala. Mavrinova sta pristala na prineseta — v hišni blagor namreč — tenko možko srajco, križ, steklenico blagoslovljene vode, živega piščanca, telovnik, sveže jajce in bankovce za sto dinarjev. Mavrinova sta v

skrivnostnem pričakovanju ubogala in znosila vse navedene stvari na mizo. Tujca žena je nato žlobudrala neke skrivnostne besede in škropila z blagoslovljeno vodo po nanesenih predmetih, vmes pa je tako vneto molila, da se je spomnila še »nečesa«. Tudi Mavrinova sta pobožno pristuhnila, kajti tujka je želela hiši »srečo«. Predlagala je Mavrinovim, naj prinesejo na mizo ves denar, kolikor ga imata, da ga bosta imela potem še enkrat toliko. Vsa stvar se je tako imenitno razvijala, da sta Mavrinova res izbrisala iz skrini vse svoj denar in ga prinesla na mizo. Med denarjem je bilo: 2 kovanca po 50 Din, 3 kovanci po 5 dolarjev, 2 kovanca po 1 dolar, 2 bankovca po 10 dolarjev kanadskega denarja, 5 bankovcev po 100 dinarjev, 1 srebrni kovanc po 50 Din. Oba Mavrinova sta namreč nekaj slušila v Ameriki denarce in sta jih zdaj skrbno čuvala v skrini. Upanje, da se jima bo denar zdaj kar sam od sebe razmnožil, pa je bilo naravnost božansko. Ves denar, kar sta ga imela, sta postavila pred vrta čarodeja. »Čarodejna« žena je ves denar zavila v srajco in jo dalje časa obračala, nato pa je rekla:

»Zdaj vašega denarja ni več, toda zvečer ob 10. bo sam prišel na vašo posteljo. (Med tem časom je neznanka namreč sama pospravila denar). — Gospodariči Katarini pa je rekla, naj gre ta čas na polje delat in naj odnese zdaj na polje srečo, ki jo je ona končno prinesla v hišo. Tudi gospodar je odšel na polje po opravihih, v hiši pa sta ostala sama neznanka in »kuhala srečo«. Gospodar Mavrin Ivan se je čez uro vrnil s polja domov in vi-

del, da sta neznanka odnesla srajco z belimi pikami, telovnik in ves denar, ki ga je bilo za okrog 7000 dinarjev. Takoj ga je izpreletela misel, da sta ga cigana pošteno potegnili. Poklical je s polja ženo; oba sta zapregla konja in se pognala na lov za pobezglima neznancema, ki so ju videli ljudje na poti proti Kočevju. Seveda za neznancema ni bilo nikjer več duha ne sluha.

Na enak način sta neznana cigana v Jelševniku pri Črnomlju prevarala Janeza Banovca za 97 Din, Janezu Majerlu na Griču pa odnesla nož, vreden 10 Din. Moški je star 40 do 45 let, srednje močne postave, zagorelih lic in dolgih, črnih brk. Obleden je v rjav, usnjen suknjič in v modre dolge hlače, na desni roki mu manjka palec. Ženska je majhna, bledega lica, dolgih las, oblečena v belo bluzo, črn predpasnik, obuta v nizke rjave pletene čevlje ter je imela s seboj pleteno košaro. Zelo nočni sta prišla oba do lepih denarcev, oba Mavrinova pa si bosta to dogodivščino in potegavščino pač zapomnila za vekomaj.

Lep pogreb Draga Bežana

Ljubljana, 16. avgusta.

Danes dopoldne je prispel iz Splita v Ljubljano železniški voz s krsto ponesrečenega potnika 25letnega Draga Bežana. Krsta, vsa pokrita s številnimi vency je bila izpostavljena do štirih popoldne, da so mogli pokojnika še zadnjikrat počastiti svoji, prijatelji in znanci. Častno stražo so pokojniku izkazali podčastniki z golimi sabljami v rokah. Ob štirih popoldne je sabljami blagoslovil duhovnik, nato pa se je razvil žalec sprevod na pokopališče k Sv. Križu. Na čelu sprevoda so korakali podčastniki in nesli številne vence vojaških korporacij, svojcev, prijateljev in znancev. Za venci je korakala godba in častni oddelek vojske. Pred krsto je nosil častnik odlikovanje, sledila je krsta na vozu, zavita v trikolono z državnim grbom, za krsto pa so stopali nato užaloščeni svojci, prijatelji in pokojnikovi sošolci. Sprevod je zaključila častna četa vojaštva. Na pokopališču pri Sv. Križu so se vsi še poslednji poslovi od vrlega in tragično preminulega častnika.

Prijatelji rekrutov in invalidov pred sodiščem

Ptuj, 16. avgusta

Pred tuk. sreskim sodiščem se je zagovarjal 26letni Pernat Jože, dninar iz Pleterjev, občina Sv. Lovrenc na Dravskem polju, radi prestopa k 334. k. z., ker je izjavil od raznih strank denar z obljubo, da jim bo priskrbel pri vojakih skrajšan rok ter vrhu tega še ugodnost, da bodo služili vojake v Sloveniji. Za vse

te obljubljene ugodnosti pa je zahteval razmeroma majhen honorar, in sicer 100 Din. Takim obljubam so seveda rekruti radi nasedli, četudi je danes težko za denar. Tudi vojnim invalidom in vdovam, ki ne prejemajo invalidnine, je ponudil svojo pomoč, ki je bila doslej, kol jim je zadrževal, še vedno uspešna. Na ta način je izvalil od neke siromašne vdove 829 Din. Pernat je dejanje priznal, pač pa se izgovarja, da je imel rešen namen pomagati prizadetim in da bi mu bilo to tudi mogoče, ker je imel izredno dobre zveze. Sodišče pa ga je kljub njegovemu dobremu namenu obsodilo na 45 dni zaporu ter povračilo stroškov za kazensko postopanje. Proti odmerjeni kazni se ni pritožil, četudi se mu je zdela krivična. Radi sličnih deliktov je bil že večkrat kaznovan.

Divje svinje delajo ogromno škodo

V samolastnih loviščih veleposestnikov Kobija Vladimirja v gozdne revirju Medvednica in dr. Ferd. Attemsa v gozdnem revirju Hartensteinu ter v okoliških predelih posebno na teritoriji bivše občine Vetrinje so se pojavile v večjem številu divje svinje, ki povzročajo ondotnim posestnikom ogromno škodo. Da se prepreči nadaljnje oškodovanje tamošnjega siromašnega prebivalstva je odredilo sresko načelstvo v Smarju pri Jelšah lov na divje svinje v nedeljo dne 1. septembra t. l. Sestanek lovev ob 7. uri v Kozjem pred občinskim domom. Za vodjo love je določen revirni gozdar in oskrbnik g. Franc Požarnik iz Podčetrčka. Lovili bodo brez psov po določeni načrtu, ki je na uradni občinski deski v Kozjem. Lov bodo po potrebi ponovili naslednji dan, t. j. 2. septembra, ali pa sledečo nedeljo, t. j. 8. septembra t. l. po navodilih vodje love. Za lov je potrebno 100 strelcev, ki naj imajo primerno orožje in municijo, to je risanje s krogli ali navadno puške s krogli; 8 poklenih lovev (lahko tudi več) za nastavljanje strelcev in za vodje gonjačev; 50 gonjačev, ki jih mora staviti zastoj na razpolago občine Kozje. Vse odredbe izdane od lovovodje med lovom se morajo strogo izpolnjevati zaradi osebne varnosti in preprečenja nesreč. Posebno se pa opozarja na gg. strele, da svojih odredenih mest ne zapuščajo brez znanja lovovodje. Na stojiščih naj med lovom preglasno ne govorijo.

Kamnik

ORganizacija Jugoslovanske NAcionalne Omladine Centralni akcijski odbor za Dravsko banovino sklicuje za danes soboto, 17. t. m. ob 8. uri zvečer informativni sestanek, namenjen širši javnosti, ki se bo vršil pri Cererju. Kamničani in okoličani vabljani, da spoznate naš program in naše težnje.

Dnevni dogodki

Nacionalna ura. Danes predava ob 19.30 go-spod Marko Cemovč, državni podtajnik v pok-o uporu v Vasojevičih leta 1875. Prenos iz Beograda.

Imenovanja pri ravnateljstvu drž. železnice v Ljubljani. Imenovani so: Pri ravnateljstvu državnih železnice v Ljubljani: za svetnika v 5. skupini na gradbenem oddelku inž. Anton Ozvald, svetnik iste skupine pri tretji sekciji za vzdrževanje proge Celje. Za svetnika v 5. skupini tretje sekcije za vzdrževanje proge Celje inž. Rihard Sapla, svetnik iste skupine VI. sekcije za vzdrževanje proge Jastrebar. Za višjega svetnika pristava v 7. skupini VI. sekcije za vzdrževanje proge Jesenice inž. Janez Golob, višji pristav iste skupine druge sekcije za vzdrževanje proge Ljubljana-glavna proga. Za višjega svetnika v 4. skupini I. stopnje inž. Jožef Turba, svetnik 4. skupine I. stopnje. Za svetnika v 4. skupini 2. stopnje Karol Stefan inž. Janez Leben, inž. Franc Debevec, inž. Adolf Palige in inž. Anton Ozvald, svetnik 5. skupine. Za svetnika 5. skupine inž. Stanko Subić, poverjenik 6. skupin. Za inšpektorje 5. skupine: Jožef Jenko, Jožef Znidarič, Ivan Hitek, Ivan Turk, Anton Zajc, Francišek Jankuba in Konrad Merc, bivši kontrolorji 6. skupine. Za višje kontrolorje 6. skupine Avgust Oblak, Jožef Lavrič, Emerik Klebel, Božidar Gajšek, Ciril Ponikvar, Francišek Srebot, Lavoslav Struna in Rudolf Likar, kontrolorji 7. skupine. Za višjega pristava 7. skupine Ladislav Eleršek, nižji pristav 8. skupine. Za kontrolorje 7. skupine Franc Heric in Rudolf Ciferslager, prometna uradnika 8. skupine, Ludvik Fatur in Ludvik Komar, tehniška uradnika 8. skupine, Maks Ravter, Albin Martelanc in Metod Kopitar, upravni uradniki 8. skupine. Za višje prometnike 7. skupine Alojzij Zaverl, Franc Polak in Jakob Beraus, prometniki 8. skupine. Za višjega nadzornika strojev 7. skupine Franc Treben, nadzornik strojev v 8. skupini. Za višjega strojevodjo 7. skupine Jakob Kremžar, strojevodja 8. skupine. Za višjega tehnička 7. skupine Franc Otrata, tehnik 8. skupine, in za višjega nadzornika prog v 7. skupini Alojzij Kranjc, nadzornik prog v 8. skupini.

Poučni izlet hotelirjev in gostilničarjev. Za 11-dnevni poučni izlet hotelirjev in gostilničarjev v Avstrijo, Nemčijo in Českoslovaško vlada veliko zanimanje. Obiskali bodo najznamenitejše tujsko-prometne kraje in si ogledali poleg tega še znamenite češke pivovarne, Skodove in Ba'ove tovarne. Odhod 9. septembra. Celotni stroški znašajo za osebo 1890 Din. Prijava se sprejema do 26. avgusta. Prospekti pri gostilničarskih združenjih.

Stipendisti Nj. Vel. kralja. Kraljevska banska uprava razglašala, da bosta po odobrenju Njegovega kraljevskega Visočanstva kneza namestnika iz vsake banovine izbrana dva dijaka kot stipendista Njegovega Veličanstva kralja za študij na univerzi v Beogradu s stipendijo 1000 Din mesečno. Siromašni učenci, dobrega zdravlja, odličnega vedenja, ki so vso gimnazijo odlično uspevali, naj se ustno ali pisмено zglašajo do 30. avgusta pri ravnateljstvu zavoda, kjer so maturirali.

Kr. banska uprava razpisuje mesto šefa internega oddelka občedravnice bolnišnice v Ljubljani. Prošnje z dokumenti vložite neposredno pri sanitetnem oddelku ministrstva za soc. pol. in nar. zdravje v roku 10 dni po objavi tega razpisa v Službenem listu kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani.

Boj proti hrčkom. Iz Varžadina poročajo, da bodo tudi letos začeli boj proti hrčkom, ki so se razpasli posebno v občinah Vinici, Petrijancu in Vidovcu. Lani so v teh občinah požrli okoli 20 vagonov žitaric.

Slab kruh. Zagrebško prebivalstvo se zadnje čase zelo pritožuje, da dobiva v pekarnah izredno slab kruh. Oblasti so pekom že stopile na prste. Ugotovile so, da zagrebški peki peko zelo malomarno in proti vsem predpisom.

Nasiški korupcijski proces. V Osijeku so sodniki zaključili zasliševanje uradnikov in članov državnih komisij, ki so bili obtoženi, da so prejeli od Nasiške podkupnine, honorarje in nagrade, katere so dobili zato, ker so gledali pri prevzemanju slabega blaga za državo skozi prste. Nato so sodniki želeli zasliševati postajenačelnike in prometne uradnike, ki so obtoženi, da so dobivali od Nasiške nagrade in so za protiuslugo dajali vagonom Nasiške pri odpravi na kolodvorih vso prednost pred pošiljatvami drugih trdk. V tej skupini je 13 uradnikov. Prvi so bili zaslišani postajenačelnik v Andrijevih G. Arnovljevič in Leopold Debevec, postajenačelnik v Dolnji Lendavi, ter Bono Dinič, prometnik v Dolnji Lendavi, Matija Divković, postajenačelnik v Leskovicah in Adolf Hope, postajenačelnik v Šaglinju. Vsi zanikajo krivdo. Priznavajo le, da so dobivali od vsakega izpolnjenega tovarnega lista po 2 Din, kar jim je pa po zakonu dovoljeno sprejeti. Razen tega so sprejemali po en dinar zaradi drugih uslug, kakor za izpolnjevanja deklaracij itd., katere po zakonu smejo izvrševati za stranke.

Ugrabljena muslimanka. V Zgonu pri Ključu je bogati Ragib Sabilović ugrabil lepo 17-letno muslimanko Raziyo Šaranić. Pograbil jo je pri vodnjaku in jo odpeljal na konju na svoj dom. Razija ga pa ni imela rada, zato mu je pobegnila in se vrnila k staršem. Rekla je, da vzame raje najboljši siromašnega fanta, če ga ima le rada. Tedaj jo je neki vaški fant, ki je silno siromašen, prošil za roko in lepa Raziya je pri prici pristala, hodža ju je pa brž poročil. Ko je o tem zvedel ugrabitelj bogati Ragib, se ga je lotil obup; skočil je v Sano, iz katere so ga z veliko težavo rešili.

Prva slovenska zasebna enoletna trgovska šola, znani »Christofor zavod«, Ljubljana, Donjobraunska cesta 15, vpisuje dnevno. Lastno najmodernejše novozidano šolsko poslopje. Najstarejša, najbolj obiskovana šola te vrste, zato šolnina najnižja. Skrb za službe. Zahtevajte brezplačna pojasnila, slikane prospekte.

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA.

Sobota: 17. avgusta. Katoličani: Hijacint; pravoslavni: 4. avgusta, 7. decembra u. El.

DEŽURNE LEKARNE.

Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12, Komatar, Vič-Glince, Tržaška cesta 12.

Čigavo je kolo? Ze 31. julija je hotelir Jernej Černe našel na travniku v mestnem logu kolo znamke »Pax«. Kolo je brez sedla in ima odbite vilice za svetiljko. Kolo je skoraj novo, rdeče pleskano ter ga je moral nekdo ukrasti, kjer je torbica za orodje prazna. Lastnik kolesa naj se zglaši na policiji, kjer mu bodo kolo vrnili.

Predešno potrdilo. Ze nekaj časa se je po Ljubljani potikal neki Bosanec, z imenom Agić. Preživljal se je na vse mogoče načine, med drugim si je pomagal tudi z nakupovanjem in preprodajanjem starih oblek. Te dni se je Agić zglasil tudi pri neki starejši gospe in jo poprašal, ali ima morda na prodaj kako staro obleko. Gospa mu je res obljubila, da ima nekaj takega na prodaj, vendar pa naj kucee pride nekoliko pozneje, ko bo poiskala kaj primernega. Agić se je s tem odgovorom zadovoljil, poprosil pa je gospo, naj mu da potrdilo za »kupljeno obleko«, češ da je to zmornom njegova navada, da zahteva potrdilo. Gospa mu je potrdilo res napravila, naker je možakar neznanokam odtrulil. Seveda se je samo v bližini skrili in čakal, kdaj bo odšla gospa iz stanovanja. Gospa je res za hip odšla iz stanovanja nekam k sosedom, ta trenotek pa je premeteni Bosanec porabil in je potkal v hiši. Služkinja mu je odprla, nato pa ji je Agić pokazal potrdilo, češ da je že prej kupil obleko in da je zdaj prišel ponjo. Služkinja je njegovi želji res ustregla, neznanec pa je nato odšel neznanom. Vendar ga je gospa včeraj spoznala na ulici in ga izročila stražniku. Na policiji je Agić nastopal proti policijskim organom zelo surovo ter ni hotel podpisati zaslivanja. Pridržali so ga nekaj časa v zaporu, da se mu srce omecha.

Društvo »Delo in eksistenc« sklicuje v nedeljo dne 25. avgusta ob 9. uri v vrtnem salonu hotela »Lloyd« na Sv. Petra cestji svoj izreden občni zbor. Vstop dovoljen le članom s člansko izkaznico.

Fotomateriji! Do konca meseca sprejemajo v trgovini »Foto Tourist« na Aleksandrovi cesti 8 fotografije za veliki nagradni fotonatačaj, ki ga razpisuje revija »Jugoslovanski turista« — Naša potač. Razpisah je okrog 100 lepih nagrad. Poiščite med svojimi negativni nekaj primernih in pošljite slike do 31. avgusta. Povečave izdelata tudi Lojze Sušec. Podrobnosti razpisa so na razpolago v trgovini. Razpis popravljamo v toliko, da ostanje negativni last konkurenta in ne preidejo v posest revije, kakor je pomotoma tiskano v prvotnih navodilih! Deset skupin je in vsaka nudi obilo možnosti vsestranskega fotografiranja!

Prepovedano uporabljanje tovornih avtov za prevoz oseb. Razna društva zahtevajo od uprave policije dovoljenja za porabo privatnih tovornih avtomobilov za prevoz svojih članov na razne prireditve izven Ljubljane. — Uprava policije dosledno odklanja take prošnje. Upravnik policije je izdal svojim organom prepoved izdajanja takih dovoljenj, izvemši v prav res izrednih in upoštevanja vrednih primerih in le pod pogojem, da je tovorni avto tako opremljen, da izključuje nezgode, kar ima ugotoviti posebna komisija. Nezgod pri takih voznjah je več kot dovolj. Uprava policije ugotavlja, da je v Ljubljani zadostno število avtobusov, avtotaksijev, ki imajo pravico do obstoja in do zaslužka. Pod nobenim pogojem pa se ne bo dovolilo rabo tovornih avtomobilov za prevoz oseb na progah, paralelnih z železnico, ker bi se proti temu upravičeno pritožila železniška uprava.

Sokol Ljubljana III. naznanja svojemu članstvu, da je umrl njegov zvesti član in večletni odbornik br. Avgust Sulič. Preminulega brata spremenimo na zadnji poti v slavnostnih krogih s praporom danes izpred mrtvašnice splošne bolnišnice. Zbirališče ob pol 3. uri na letnem telovadišču. — Uprava.

Celje

V bolnišnici so umrli 45 let stari dvjar Franc Kos iz Sp. Doliča pri Velenju, 41 let stara služkinja brez posla Marija Inner iz Trnovca pri Rečici ob Savinji in 58 let stara poslastnica Alojzija Završnik iz Dobroli pri Braslovcah. N. v. m. p.!

Obračun celjskega cestnega odbora za leto 1934/35 izkazuje Din 375.329-09 prebitka. Dohodkov je bilo Din 3.073.506-13, izdatkov pa Din 2.698.177-06.

Na drž. realni gimnaziji v Celju bodo po-pravni in razredni izpiti 29., 30. in 31. avgusta od 8. ure dalje. Podrobnejši raspored izpitov bo nabit na črni deski. Vpisovanje ob pričetku šolskega leta bo dne 2. septembra za 1. razred, dne 3. septembra za 2. do 8. razred in dne 4. septembra za učence 2. do 8. razreda z drugih zavodov. K vpisovanju, ki bo trajalo vsakokrat od 8. do 12. ure, je treba prinesiti vse listine, ki so navedene v izveštvju.

Polno beračie se je pojavilo v Celju. Imajo ruto na glavi in skoro vsaka košaro v roki. Da se sklepajo, da so to obiralke hmelja, ki tako porabljajo svoj čas, preden odhajajo v hmeljišča. So celo take med njimi, ki nemški govoré ter tarnajo, da imajo po sedem otrok, moža pa v bolnišnici.

Dve tatvini na razstavi. V četrtek je neznanec ukradel na veselišču razstave ge. Mileni Schmidicher z mize tristo dinarjev vredno srebrno dozo za cigarete, veletrogovcu g. Francu Dobovčniku pa prislono kolo znamke »Waffenrad«.

Kaj je vse novega v Mariboru

Jubilejne koniske dirke v Ljutomeru

Pod pokroviteljstvom Nj. Vis. kneza namestnika Pavla

Maribor, 16. avgusta.

V četrtek se zaradi slabega vremena niso mogle vršiti jubilejne koniske dirke in se bo zato spored izpopolnil v nedeljo, 18. t. m., ko bodo dirke ob vsakem vremenu. Tako zlasti dvovprezna dirka, v kateri vozijo žene in hčere posestnikov konj in za katero vlada izredno zanimanje. Za vse dirke je prijavljenih 49 konj in je to doslej največje število na ljutomerskih dirkah. Domači konji so izborni: Peter Pilot, Lasta, Pika, Firs in Drina se bližajo klasi leta 1930. in se jim torej ni treba konkurence, ki jo bodo nudili konji iz Maribora, Ptuja in Slovenske Bistrice. S Tosco, Bajo, Teodoro in Bastom, bodo zato prav zanimivi in napeti boji in je zmagovalca težko določiti naprej.

V jugoslovanskem derbju bo poskušalo deset

Nočno lekarniško službo ima ta teden lekarna »Pri Mariji Pomagaj« (mag. Posavec) na Glavnem trgu.

Osrednje društvo jugoslov. obrtnikov za Dravsko banovino, ki je imelo v četrtek v Celju svoj III. občni zbor, si je v navzočnosti nad dvesto delegatov izbralo ta-le odbor: Za predsednika je bil zopet soglasno izvoljen g. Lovro Pičman iz Ljubljane, za podpredsednike pa gg. Ivan Simenc iz Ljubljane, Stojan Holobar iz Celja in Mihael Lešnik iz Maribora.

V širši odbor je bilo izvoljenih 30 članov in 30 namestnikov, za tajnika g. Kunaver, za blagajnika g. Vidmar, v eksekutivo pa gg. Pičman, Simenc, Košak, Vidmar, More in Kunaver iz Ljubljane, Vrhove iz St. Vida, Požar iz Most, Pavlič iz Viča, Polak iz Kranja, Sešek iz Medvoda, Tomšič iz D. M. v Polju, Stanovnik z Vrh-nike, Holobar iz Celja in Černe z Iga. V nad-zorni odbor pa so bili izvoljeni gg. Skoberne iz Trbovelj, Kern iz Kranja in Vilar iz Rogateca. — S tem dopolnjujemo včerajšnje obširno poročilo.

vozačev pridobiti si modri trak. Kdo bo zmagovalac? Ali morda g. Ludvik Slavič s Peter Pilotom, ali morda g. Franc Filipič s Tosco, ali pa g. Miha Filipič z Drino? Se nikdar niso bili konji na Cvenu v taki kondiciji, kot so prav letošnje leto. Konjereja na Murskem polju zaznamuje vedno večji napredek in je bilo zato na mestu, da je Centrala kasaskih društev določila jugoslovanski derby letos v Ljutomeru.

Za dirke, ki so pod pokroviteljstvom Nj. Vis. kneza Pavla, je dovoljena polovična vožnja. — V soboto 17. t. m. bo na Glavnem trgu v Ljutomeru premovanje konj in se nudi kupcem ugodna prilika izbrati se lepega in hitrega konja, ki je obenem uporaben tudi za vsako gospodarsko delo.

Kino Union: Od danes, sobote, dalje kra-sen ljubavni film »Pot brez povratka«.

Grajski kino: Danes nepozabna slavna igralka Hansi Niese v svojem zadnjem filmu »Mala trafik«, Soigralsci: najboljši komik Hans Moser in ljubljence žena Willy Fritsch.

Lep jubilej narodnjaka. Včeraj je proslavil lep družinski jubilej, in sicer srebrno poroko z zvesto zakonsko družico Marijo, ravnatelj mariborske realne gimnazije g. dr. Matko Heric. Jubilant je študiral srednjo šolo v Mariboru, filozofijo na Dunaju, njegovo prvo suplentsko mesto pa je bilo v St. Pavlu na Koroškem, kjer se je pred leti poročil z Marijo iz ugledne koroške rodbine Tonicev. Nato je služboval v Celju in Mariboru, kjer je pred tremi leti zavzel mesto ravnatelja na realni gimnaziji. Jubilanta imata tri otroke, od katerih je Teja učiteljica, Albert jurist, Vera pa učiteljica. — K lepemu jubileju tudi naše iskrene čestitke!

Kopiram, razvijam, povečavam vestno in strokovno

FOTO JAPELJ, MARIBOR
Gospodarska ulica štev. 28

Visoki gostje v Mariboru. Danes prispe v Maribor večja skupina francoskih izletnikov, med katerimi je tudi direktor velikega francoskega dnevnika »L' Eclair« g. Lacour. — Jutri v nedeljo prispe druga skupina Francozov, okoli 70 po številu. Med njimi je tudi ga. Cechtier, žena direktorja največjega alžirskega dnevnika »Le Depeche Algerienne«.

Veliki športni dogodki. V septembru bo SK Železničar otvoril na slovesen način svoje novo reprezentančno igrišče ob Tržaški cesti. Ob tej priliki bo nogometni turnir, na katerem bosta poleg domačih klubov sodelovala tudi zagrebški HASK in dunajski WAC.

Brezposelnost. V mesecu juliju je bilo na novo prijavljenih pri Borzi dela v Mariboru 324 brezposelnih moških in 272 žensk. Od teh je dobilo službo 143, iz evidence jih je odpadlo 280, v evidenci pa jih je ostalo 1307. 2850 brezposelnih je bilo izplačanih za 42.530 dinarjev podpor.

Zastrupljenje z alkoholom. V neki gostilni v Vetrinski ulici se je 68letna Marija Kranjc iz Zg. Dupleka tako opila z alkoholom, da so jo morali prepeljati v bolnišnico, kjer so ugotovili, da se je z vinsko kapljico zastrupila.

Strastni kadilci so se v pretekli noči splazili skozi okno gostilne Lah na Radvanjski cesti in odnesli seboj cigaret in drugega tobaka za okoli 2000 dinarjev.

Nasilen berač. Včeraj se je zglasil pri neki stranki na Tržaški cesti berač in poprosil za skromen milodar. Ko pa je ostal za nekaj trenutkov sam v kuhinji, je vzel z omare denar-

Radeče

Preprečen samomor. Pod tem naslovom je bil priobčen preteklo nedeljo, t. j. dne 10. t. m., v našem listu članek, ki je opisoval poskusen samomor neke gospodične iz bližnje radeške okolice. Ker smo bili krivo poučeni, in ker je naknadno naš poročevalec zadevo preiskal in ugotovil, da je bila to izmišljena laž, danes naš članek s tem popravljamo. Pripominjamo, da je gospodična, na katero je bil naperjen sum poskusnega samomora abiturijentka celjske trgovske šole na dobrem glasu in neoporečnega vedenja in da natolčevanega dejanja niti ni zmožna storiti.

Radio

Sobota, 17. avgusta:

Ljubljana: 12.00 Po svetu se podajmo, pa dobro vsi pazimo, kateri narod poje, to pesem, pogodimo! 12.45: Poročila, vreme, 13.00: Čas, obvestila, 13.15: Po svetu se podajmo (nadaljevanje), 14.00: Vreme, spored, 18.00: Radijski orkester, 18.40: Zunanepolitični pregled (dr. Jug), 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila, 19.30: Nacionalna ura, 20.00: Narodne pesmi, 22.00: Čas, vreme, poročila, spored, 22.15: Narodne pesmi (nadaljevanje).

Zagreb: 20.15: Vokalni koncert, 20.45: Recitacije, 21.15: Vokalni solo.

Beograd: 20.00: Razne pesmi, 20.50: Simfonični koncert, 23.00: Iz restavracije, 23.30: Plesna glasba.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petina vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

V DOBRO podjetje želi vstopiti izurjen knjigovodja raznih sistemov z večletno prakso, tudi takoj. Zahtevki zmerni. Cenj. ponudbe pod »Točnost« na oglasni odd. lista.

ZAMENJAM vlogo Kmetske hranilnice za Mestno hranilnico. Ponudbe na ogl. oddelek lista pod »Kmetska«.

BRINJEVEGA OLJA, čistega v vsaki množini kupim. Ponudbe na ogl. oddelek lista pod »Brinjevo olje«.

Naročajte

„Glas naroda“!

Posredujem denar

na hranilne knjižice

vseh denarnih zavodov

RUĐOLF ZORE, LJUBLJANA

Gledališka 12, Telef. 38-16

Za pismen odgovor prilo-

žite 3 Din v znakah

TISKARNA

ERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA UL. 23

LASTNA KNJIGOVEZNICA
ROTOTISK -- TELEFON 25-52

Vse tiskovine za hranilnice, ob-
činske urade, sreska načelstva,
zadruge, društva in zasebnike
najhitreje in najceneje dobavljajo

Gospodarstvo

Kongres jugosl. samoupravnih hranilnic velik padec vlog in prometa

Pretekli četrtlet se je vršil v Novem Sadu IV. kongres Saveza hranilnic kraljevine Jugoslavije, ki so se ga udeležili delegati vseh samoupravnih in banovinskih hranilnic iz vse države. Iz obsežnega poročila predsednika gosp. dr. Rudolfa Eberja posnemamo, da splošno razvoju svetovnega gospodarstva ni imel znatnega upliva na zboljšanje našega gospodarskega položaja. Sprito neuspeha raznih mednarodnih akcij in konferenc so posamezne države podvezle samo svoje mere pri reševanju svojih gospodarskih in finančnih težav. V tem smislu so zlasti uspele mere Nemčije, Avstrije in USA, zlasti pa Poljske in ČSR, kjer so vloge v samoupravnih hranilnicah znatno narasle. Ta povoljen razvoj je predvsem posledica smotrnih in odločnih gospodarskih uredb, ki so omogočile likvidnost denarnih ustanov. Pri nas pa je ostal položaj samoupravnih hranilnic kljub naporom tudi v letu 1934. silno težak, ponekod celo težji nego prejšnja leta.

Statistika o gibanju vlog v preteklem letu dokazuje, da so vloge tudi lani še nadalje padale, medtem ko so pri privilegiranih državnih zavodih sicer krepko rasle, toda vendar ne tako, da bi nadoknadile izgubo, ki je nastala z odtegnitvijo vlog iz drugih denarnih ustanov. Tozadevna statistika pravi, da so vloge naših

samoupravnih hranilnic od leta 1931. do konca leta 1933. padle od 2 milijard 212 milijonov dinarjev na 1 milijardo 968 milijonov. t. j. za 11 odstotkov, dočim so se krediti hranilnic v istem času skrčili od 1 milijarde 361 milijonov na 1 milijardo 70 milijonov, t. j. okroglo za 300 milijonov ali 22 odstotkov, torej sorazmerno za dvakrat več nego so padle vloge. Mimo tega so se znižale tudi naložbe samoupravnih hranilnic v vrednostnih papirjih skoro za 40%, vsled česar je imela izgubo predvsem država, ker se je s tem slabil tečaj njenih papirjev.

Skupni promet vseh samoupravnih hranilnic je od leta 1931. do konca leta 1933. padel od 20 milijard na 11 milijard, torej skoro za polovico. V l. 1934. so kreditna vrela skoraj popolnoma usahnila ter so se krediti podeljevali le malenkostno in še to le kratkoročno. — Poleg g. predsednika je na kongresu govorilo še več delegatov samoupravnih hranilnic, ki so naglašali nujno potrebo dejanskega reševanja naših gospodarskih in finančnih vprašanj. V glavnem pa se je obsežno razpravljanje tikalo vprašanja o predlogu zakona o štednji, ki predvideva ukinitve banovinskih hranilnic. Tej nameri se je Savez najodločneje zoperstavil z zahtevo prisilne organizacije samoupravnih hranilnic.

Kredit za nabavo semen

Za pospeševanje rastlinske proizvodnje je kmetijsko ministrstvo dovolilo iz proračuna državnega kmetijskega fonda potreben kredit bankam upravnim za nabavo semen.

Ta kredit so dobile vse banke uprave, in sicer banska uprava v Banja Luki 75.000 Din, v Novem Sadu 55.000 Din, na Cetinju 75.000 dinarjev, v Sarajevu 75.000 Din, v Skoplju 92.000 Din, v Nišu 70.000 Din, v Splitu 40.000 dinarjev, v Zagrebu 9.000 Din, in v Ljubljani 40.000 dinarjev.

Te zneske bodo banke uprave porabile za nabavo semen, priprav, orodja in vsega drugega, kar je potrebno za pospeševanje rastlinske proizvodnje v banovini.

Nabave, izvršene iz tega kredita, sme banska uprava dati poljedelcem in ustanovam po znani ceni ali brezplačno po svoji uvidenosti, denar za te prodaje mora pa dati v svoj semenski fond, trijski fond ali druge fonde, ki služijo pospeševanju rastlinske proizvodnje.

Kanadska pšenica

Kanadski statistični urad je izdal za 31. julij poročilo o zalozah in stanju žita (v tisočih bušlov) v primerjavi z zalozami v letu 1934 in 1933:

	1935	1934	1933
Pšenica	203.231	193.323	211.740
Oves	26.445	31.029	42.045
Ječmen	5.573	11.089	11.338
Rž	3.139	3.996	5.815
Laneno seme	313	471	1.180

Gospodarske vesti

— Italija kupuje koruzo in grah v Banatu. V poslednjem tednu je prišlo v Banat večje število italijanskih trgovcev, ki nakupujejo agrarne pridelke, zlasti koruzo in grah. Vsled tega so tudi cene porasle.

— Naša pšenica za Avstrijo. Na Dunaju se vršijo razgovori za večjo dobavo naše pšenice Avstriji.

— Pojasnilo o plačevanju potrdilne takse. Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal pojasnilo o plačevanju potrdilne (priznanične) takse pri denarnih zavodih.

Tarifna št. 36 taksne tarife odreja plačilo takse tudi na potrdila v bančnih poslih. Po tej točki so vsa izplačila denarnih zavodov, bodisi neposredna ali na račun drugih zasebnikov, podvržena tej taksi in ne taksi iz carinske št. 33, izvezni primere, če imajo ta potrdila značaj kakšnega dokumenta, ki je podvržen drugačni taksi. Izjemo delajo na podlagi točke 3 čl. 57 taksnega pristojbanskega pravilnika tisti primeri, kjer nastopajo denarni zavodi kot posredovalci za državne oblasti ali samoupravna telesa in kadar se na njihov račun vrše izplačila zasebnim osebam. V teh primerih se taksa na potrdila plačuje po tar. št. 33 taksne tarife 351.

— Ameriški zakon o prihrankih. Predsednik Roosevelt je podpisal zakon o izpremembah in dopolnitvah tako imenovanega zakona o prihrankih iz leta 1933. Ta zakon je bil izločen od vsake podpore bivše bojovne, nekdaj udeležene ameriških vojn, še iz dobe pred svetovno vojno.

— Svetovna produkcija nafte znaša v prvem letošnjem polletju 782,5 milijonov proti 735,8 milijonov leta. Največji del vse produkcije odhaja na USA in SSSR.

— Omejitev živine v Švici. V poslednji dobi je v Švici precej porasel stav živine. Da se ta porast nekoliko prepreči, je zvezni svet izdal naredbu o omejitvi živine, predvsem goveje živine in prašičev.

— Silna suša na Madžarskem je precej prizadela zlasti madžarsko živinorejo, tako da splošno računajo s porastom cen za živino in meso.

— Zadrugništvo na Poljskem. Po statistiki drž. zadrugnega odbora pride na Poljskem na prebivalce 85 članov zadrug-zadrugnikov.

— Turčija namerava kupovati samo v državi, ki bodo kupovale tudi od nje. S temi ukrepi hoče uravnovesiti svojo dosedanjo pasivno trgovsko in plačilno bilanco.

— Rusija gradi svojo tekstilno industrijo. Zgraditev tekstilnega kombinata, ki bo eden največjih ruskih tekstilnih tovarov, bo v kratkem končana. Kombinatom bo letno izdelal 30

goslavije 398.800, Zveza poljskega Sokolstva 64.000, Zveza bolgarskih Junakov 60.000 in Zveza ruskega Sokolstva v emigraciji 10.000, skupno šteje ZSS 1.263.200 pripadnikov. Zlet ZSS, ki bi moral biti letos v Varšavi, bo drugo leto, združen z VIII. poljskim vsesokolskim zletom. — at.

Župne plavalne tekme v Ljubljani

Načelstvo Sokolske župe Ljubljana je razpisalo župne plavalne tekme članov, članic in naraščaja, ki bodo predvidoma v nedeljo 25. t. m. v Ljubljani K tekam so pripuščene le tričlanske vrste. Tekma obsega plavanje 50 m in 100 m prsno in prosto, 1 obvezen in 2 poljubna skoka v vodo. Ker je med našim članstvom in naraščajem mnogo dobrih plavalcev, pričakujemo, da se bodo vsi prigrasili k tekmi. Bratska načelnostva opozarjamo, da pošljemo pravočasno prijave. Da bi se naše članstvo naučilo dobro in pravilno plavati, bo priredilo župno načelstvo v ta namen tečaj za vaditelje in vaditeljice. Od števila in iz katerih krajev

bodo udeleženci, je odvisno, ali bo tečaj sedemdnevni ali 14 dni samo v popoldnevih. Upamo, da bodo vse župne edinice izkoristile to lepo priliko in prijavile zadostno število delavoljnih bratov in sester.

Sokolsko društvo Vitanje priredi jutri javen telovadni nastop, na katerega bratsko vabimo vsa sokolska društva in občinstvo. Ker je trg Vitanje tudi lepo letovišče, bodo izletniki porabili to priliko, da obiščejo telovadni nastop, ter tako podprejo moralno in gmotno to nesebično in požrtvovalno sokolsko gnezdo.

Pri mednarodnih visokoškolskih tekmah v Budimpešti, ki so bile te dni, so bile na sporedu tudi tekme v telovadbi. Udeležile so se tekem Japonska, Nemčija in Madžarska. Zmagali so kot vrsta Madžari 509'40 točk; 2. Japonci 478'10; 3. Nemci 475'90. Kot posameznik je bil prvi Nemec Sandrock. 2. Madžar Toth. Pri članicah sta zasedli 1. mesto Madžarki Felhos in Czillih.

Sport

Gladka zmaga naših plavalcev

Ljubljana, 16. avgusta.

Včeraj dopoldne ob 11. uri se je nadaljeval damski plavalni dvomatch med reprezentancama Italije in Jugoslavije. Na programu so bili skoki z deske in s stolpa. Radi dežja, ki je neprestano padal, je občinstvo skoraj izostalo. Le okoli 100 najbolj vnetih je prisostvovalo izvajanjem tekmovalk. Prva točka so bili

skoki z deske 3 m: 1. Giurini Anita (Ital.) 65'63; 2. Kerzan Dana (Jug.) 52'93; 3. Pretner Vera (Jug.) 48'40; 4. Paoli Ginevra (Ital.) 44'30.

Točke 5 : 5. Skupno stanje točk 28:26 za Jugoslavijo.

Skoki s stolpa 10 m: 1. Giurini Anita (Ital.) 39'20; 2. Dovč Stana (Jug.) 27'36; 3. Pertot Tatjana (Ital.) 27'13.

Pri tej točki je nastopila samo ena jugoslovanka in še ta je vskočila šele v zadnjem trenutku ter je tako rešila Jugoslavijo poraza. Nekateri ocenjevalci skokov niso imeli dovolj sportnega duha, drugi pa so bili v znanju premalo podkovani, da bi mogli v redu in nepristransko vršiti svoje dolžnosti, kar je izzvalo v prisotni publiku splošno negodovanje. Točke 6:3 za Italijo. Skupno 32:31 za Italijo.

Zvečer se je dvoboj nadaljeval in se je radi velikega navala občinstva nekoliko zakasnili.

Nadaljevanje tekmovalja se je pričelo na prvi 100 m prosto za dvomatch: 1. Lokar Bianca (Ital.) 1'18; 2. Grošelj Nana (Jug.) 1'19; 3. Dragič Mara (Jug.) 1'20; 4. Ruzier Grazia (Ital.) 1'20,6.

Splošno se je pričakovalo, da bo Italija dobila pri tej točki nekaj naskoka. Toda našima plavalcama je uspelo, da po zelo trdem boju zasedeta drugo in tretje mesto in tako dosežeta isto število točk kot Italija. Točke 5:5. Skupno stanje točk 37:36 za Italijo.

Takoj za tem pa se je nadaljeval dvomatch s plavljenjem 400 m prosto.

Dočim je Italija nastopila s svojima najboljšima plavalcama drž. rekorderko Toscati in Toso se je morala Jugoslavija zadovoljiti z zameno. Toda v vodi sta naši plavalci s krepko voljo in samozatajevanjem nadoknadili ta minus. Na vsej progi se je ves čas vodila borba za vodstvo med Toscatijevo in Koširjevo. Do obratov je bila Koširjeva skoro vedno v prednosti. Toda vselej je to prednost vsled slabega obrata izgubila tako, da je bila Italijanka Toscati na vodstvu vse do 350 m, to je do zadnjega obrata. Občinstvo je kar drhtelo vsled negotovosti, ter je pričelo s huronskimi vzkliki Ata, Ata, Ata vzpodbujati Koširjevo. Med tem pa so tudi Italijanke vneto vzpodbujale svojo Narciso. In kot da bi ji to gromovito vzpodbujanje vilo novih svežih sil se je Ata Koširjeva sunkoma pognala naprej, dohitela Toscatijevo, ter med nadalje močnejšimi vzklikanjem Ata, Ata, je prispela s tremi metri naskoka kot prva na cilj v času 1. Košir Ata (Jug.) 6:48,7; 2. Toscati Narcisa (Ital.) 6:51,1; 3. Brađač Zorka (Jug.) 7:06,—; 4. Toso Carmela (Ital.) 7:13,2.

Navdušenje nad to zmago je bilo tolikšno, da so se nekateri celo zjokali od veselja. Ta zmaga Koširjeve je tem pomembnejša, ker je to pot Ata šele prvič plavala progo 400 m. S to zmago je dobila Jugoslavija 6, Italija pa 4 točke. Skupno stanje točk je 42:41 za Jug.

Kot dopolnilo programa se je vršil troboj med Wilfanom, Senjanovicem in Cerarjem na progi 100 m prosto. Med plošnim vzpodbujanjem, ki ni prenehalo ves čas plavanja, je prispel Draško Wilfan kot prvi na cilj v času 1:02,4, ki je boljši od jug. rekorda. Toda tudi to pot je plaval brez trikoja. Sledil je Senjanović 1:04,7 ter Cerar 1:06,2.

V dvoboju med Schellom in Sernecem na progi 20 m prosto je zmagal Schell v času 2:37,4; 2. Sernec 2:46.

Za tem se je vršila zadnja točka plavalnega dvomatcha med damskima ekipama Italije in Jugoslavije. S to točko je prireditelj dosegla svoj višek. Zmaga v stafeti 3x100 m mešano bo odločila končnega zmagovalca. Zaradi tega je lahko razumljiva velika nervoznost, ki se je polastila vseh prisotnih, zlasti pa vodstva in plavalčice italijanske ekipe, ki se nikakor ni mogla odločiti, v kakšni postavi naj bi njih stafeta plavala.

Starter da znak s pištolo in že splavata prsni plavalci mešane stafete 3x100. Za Jugoslavijo plava Bier Greta, za Italijo pa Prekop Hilda. Do obrata sta obe na isti črti, tu pa se požene ta vsaka zase hoče doseči vodstvo. Toda nobeni ne uspe odtrgati se. Obe se zavedata važnosti zmage ter hočeta za vsako ceno k zmagi doprinesiti svoj delež. Kopališče se trese vsled bučnega vzpodbujanja gledalcev. Plavalci napneta svoje zadnje sile in prispeta na predajo skoro nezvestni; prva Preko za pol dolžine roke in že starta hrbtne plavalka Italije Ruzier Grazia takoj z njo pa Wimmerjeva, ki že po nekaj zamahih preide na vodstvo. Med tem pa potegnejo iz vode obe prsni plavalci na pol nezvestni. Na obratu je Wimmerjeva na vodstvu že za 3 m. Vzpodbujana po neprestanem klicanju »Jony, Jony« pa kljub veliki utrujenosti pospeši tempo ter poveča naskok na 8 m. Ojunačena po toliki prednosti se požene Grošljeva daleč v vodo ter v izredno hitrem tempu preplava 100 m prosto ter poveča pridobljeni naskok na 12 m. Za njo pa priplava v cilj zadnja plavalka Italije, Lokar Bianca.

Nepopisno navdušenje, s katerim je prisotno občinstvo sprejelo zmago stafete in s tem končno zmago v dvomatchu, dolgo časa ni moglo prenehati in se je še stopnjevalo, ko je bil objavljen čas stafete, ki pomeni nov jugoslovanski rekord in končno zmago Jug. s 50:47.

1. Jugoslavija 4:30,9;

2. Italija 4:41,2.

Navdušenje nad zmago je bilo tolikšno, da so prisotni akademiki pevec pričeli v velikem zmagovalju prepevati zmagovalne pesmi, kar so vsi prisotni navdušeno pozdravili.

Dvomatch med obema reprezentancama se bo ponovil prihodnje leto v Milanu. Morda se prej, kajti kdo ve, če bodo mogle Italijanke tako dolgo vzdržati kot premaganke. Naj bo revanž kadarkoli, zaenkrat je Jugoslavija prepričevalen zmagovalce.

10 letnica »Save«

Kolesarske dirke na dirkališču »Hermesa«. Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani priredi ob desetletnem jubileju obstoja svojega društva pod pokroviteljstvom ustanovnega predsednika g. F. Batjela v nedeljo, dne 18. avgusta t. l. ob 15. uri popoldne kolesarske dirkališne dirke na sportnem prostoru Ž. S. K. »Hermesa« v Šiški. Po končanju dirkah se vrši razdelitev daril zmagovalcem v gostilni Katič, Tyrševa cesta.

Sporod dirk: 1. Pozdravni krog vseh sodelovalcev, 2. medklubski dirka novincev: 4 krogi, I., II. dirilo, III. kolajna; 3. juniorska dirka »Save«, 5 krogov, I., II. dirilo, III. kolajna; 4. medklubski dirka: 3 krogi, I., II., III. dirilo; 5. medklubski dirka juniorjev: 5 krogov, I., II. dirilo, III. kolajna; 6. društvena dirka »Save«, 20 krogov, I. dirilo — dirkalno dvokolo, II., III. dirilo, IV. kolajna; 7. tek s kolesom za darila, darila nastavljenata tako, da jih dirkači sami snemajo; 8. glavna dirka podsaveza Ljubljana: 20 krogov, I. dirilo — dirkalno dvokolo, II., III. dirilo, IV. kolajna; 9. glavna mednarodna dirka: 20 krogov, I. dirilo — dirkalno dvokolo, II., III. dirilo, IV. kolajna; 10. medklubski izločilna dirka, I., II., III. dirilo; 11. dirka do 100 cm pomožnih motorjev: 10 krogov, I., II., III. kolajna.

Sportni drobci

Plavalni dvoboj Ljubljana : Zagreb bo v nedeljo v Rogški Slatini. Nastopijo najboljši plavalci in plavalke obeh podsavez. Na letošnji II. Tour de Roumanie, ki bo trajal od 28. t. m. do 8. sept., in ki šteje 11 etap v dolžini 1725 kilometrov, bodo sodelovali tudi jugoslovanski kolesarji. Našo reprezentanco tvorijo: Grac, Faninger, Ljubčič, Davidović, Fiket (vsi Zagreb) in Abulnar (Hermes — Ljubljana).

Lahkoatletski tromač Jugoslavija : Italija : Avstrija bo 1. sept. v Udinah.

Angleški lahkoatletski reprezentanti, ki sodelujejo na visokoškolski olimpiadi v Budimpešti, bodo na povratku (21. t. m.) nastopili v Zagrebu proti jugoslovanski lahkoatletski reprezentanci. Senzacija mitinga bo nastop svetovnega rekorderja v teku na 1 miljo Lovelocka, ki se bo pomeril s Krevsom.

Borzna poročila

DEVIZE

Curih, 16. avgusta. Beograd 7, Pariz 20-2625, London 15-1950, Newyork 305'25, Bruselj 51'6250, Milan 25'14, Madrid 41'95, Amsterdam 207'10, Berlin 123'30, Dunaj 58, Stockholm 78'35, Oslo 76'35, Kopenhagen 67'85, Praga 12'70, Varšava 57'90, Atene 2'9225, Carigrad 2'47, Bukarešta 2'50, Helsingfors 6'70, Buenos-Aires 0'8225.

Ljubljana, 16. avgusta. Amsterdam 2948'16—2962'76, Berlin 1753'48—1767'36, Bruselj 734'54—739'60, Curih 1424'22—1431'29, London 216'05—218'11, Newyork 4310'03—4346'34, Pariz 288'57—290'01, Praga 180'91—182'02, Trst 357'35—360'44.

VREDNOSTNI PAPIRIJI

Zagreb, 16. avgusta. 7% inv. pos. 81—82'50, Vojna škoda 371—372, 370, 371, za sept., okt., nov. 370—372, dec. 370—372, 372, 4% agr. obv. 46—47'5, 7% Bler. 71'50—72'50, 8% Bler. 79'50—80'50, 7% posojilo hipot. banke 75—80, 6% begluške obv. 63'75—64'50, 64. Narodna banka 5800 denar, Agrarna priv. banka 233 denar, Dunaj-Zagreb 837 (847) 842, Dunaj-Beograd 34 denar, Grčija-Zagreb 860—850, Grčija Beograd 33'50, Priv. klir. Lond.-Zagreb 233'45—235'05, 234'25, Priv. klir. Lond.-Beograd 234'67—233'07, Sečerana Osijek 120 blago, Trboveljska 90—100, Izis 45 blago, Priv. klir. Madr.-Zagreb 542'50—552'50, 547'50, Priv. klir. Madr.-Beograd 570 pon., 5% sred. roč. pos. 42'29—47 denar, 7% stab. Paris 80 denar.

BLAGOVNO TRŽIŠČE

Novi Sad, 16. avgusta. — Ječmen bač. in sremski, 64 kg, novi 110—12'50. — Koruza bač. in srem. 91—93, ban. 88—90. — Moka št. 8 95—100. — Otrubi bač., srem. in ban., juta vreče 86—88, juta vreče ladja 88—90. — Tendence za koruzo čvrsta. Ostalo neizpremenjeno. Promet srednji.

Sombor, 16. avgusta. — Oves bački 96—98, sremski 98—100. — Rž 108—110. — Ječmen bač. in srem., novi 63 do 64 kg 110—115, bač., srem. in baranski, novi 67 do 68 kg 125—130. Koruza bač. in srem. 89—91, bač. in srem., avg. 91—93. — Moka št. 8 95—100. — Otrubi bač. 84—86. — Fižol bač. 230—240. — Tendence stalna. Promet 56 vagonov.

Sokolstvo

10 letnica Zveze slovenskega Sokolstva

V 5 sokolskih zvezah je 1,263.200 pripadnikov.

Te dni je poteklo 10 let, odkar je bila ustanovljena na domu staroste Poljske Sokolske Zveze br. Adama Zamojskega v Varšavi »Zveza Slovenskega Sokolstva«, ki je bila leta 1915. od avstrijskih oblasti razpuščena. Prva ZSS je bila ustanovljena leta 1908. Ustanovne skupščine, za katero so bile izvršene priprave že leta 1924. ob priliki pokrajinskega zleta v Zagrebu, so se udeležili po svojih zastopnikih ČOS, Savez SKJ, Poljska Sokolska Zveza in Zveza ruskega Sokolstva v emigraciji.

Ta pomemben jubilej je bil omenjen že na seji ZSS na zletu bolgarskih Junakov v Sofiji, ter je bil izdan poseben proglas. V tem proglasu je bilo podrobno navedeno vse delo Zveze v prosep slovenske misli in razširjenja sokolske ideje med slovenskimi narodi. Najvidnejši uspehi so bili šola »Slovenskega Sokolstva« v Pragi, izdaja dela »Slovenska misel in Sokolstvo« in sprejem bolgarskih Junakov v ZSS.

Na čelu ZSS, ki ima svoj sedež v Pragi, je danes tole starešinstvo: starosta br. dr. Stanislav Bukovsky (ČOS), I. podstarosta br. Engelbert Gangl (SSKJ), II. podstarosta br. Adam Zamojsky (PSS), načelnik br. dr. Miroslav Klinger (ČOS), podnačelnik br. dr. Alfred Pichler (SSKJ), tajnik br. Evgen Kepel (ČOS) in blagajnik br. Josip Truhlar (ČOS).

Število pripadnikov ZSS v letu 1934 je bilo naslednje: Československa Obec Sokolska 730.000, Savez Sokola kraljevine Ju-

Piccard hoče premagati stratosforni višinski rekord

Polet v višino 30.000 m — Pred poletom v stratosfero

Slavni stratosforni raziskovalec profesor Piccard pripravlja že svoj tretji polet v zračne višave. Tokrat noče profesor Piccard posekati samo vse svoje dosedanje uspehe, ampak tudi višinski rekord. Kljub temu ni smoter njegove najnovejše ekspedicije samo ob sebi umevno sportnega značaja, ampak znanstvenega.

Drzni raziskovalec je izjavil, da ga bo ponesel njegov balon tokrat prav v višino 30.000 metrov. Napraviti hoče meritve, katere mu bodo mogle nuditi razrešitev stratosferne zagonetke samo v tistih višinah, o katerih je že pred leti sanjal. Tokrat bo izhodišče poleta Poljska, zaradi česar bo poljska vlada nudila belgijskemu profesorju doberšen del finančnih sredstev, ki so potrebni za zgradnjo balona.

Osmi polet v stratosfero

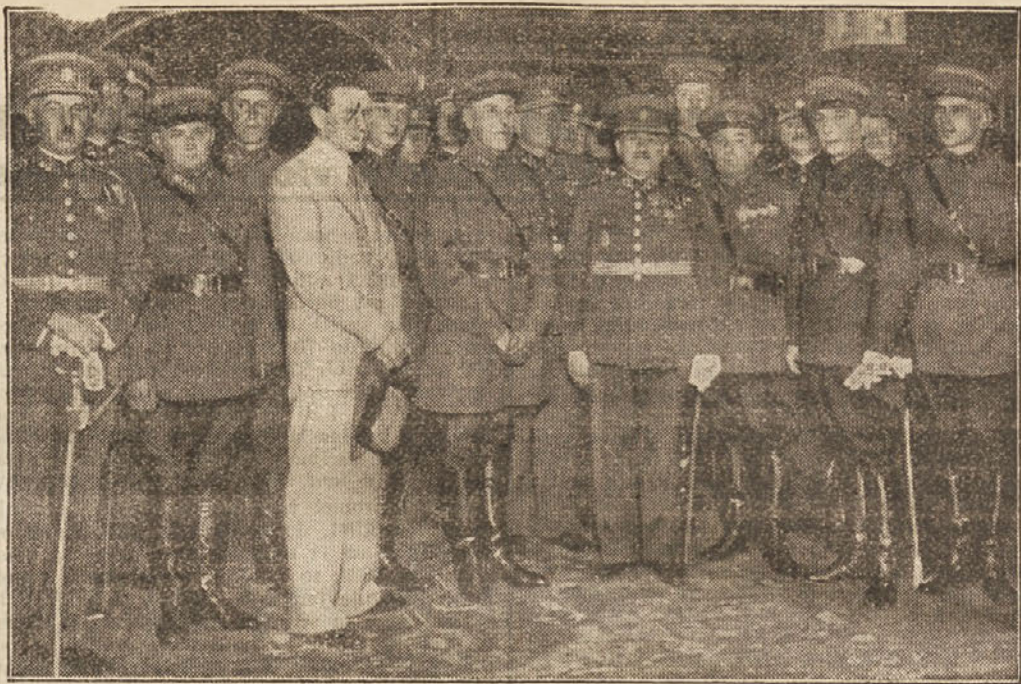
Pričujoči Piccardov dvig bo že osmi stratosforni polet. Od dosedaj izvedenih višinskih poletov so bili trije v Ameriki in dva v Rusiji. Rusi so bili prvi, ki so nudili čisto sportni najvišji rekord, ki so ga dosegli z 21.600 metri višine. Vsekakor so morali to zmago zelo drago plačati; trije drzni letalci so pri tem izgubili življenje. Očividno niso upoštevali prehitrega ohlajenja in močnega stisnjenja balona. Zato je balon tudi nenadoma zgrmel v globino. V razbiti gondoli so našli sicer nekaj merilnih naprav nepoškodovanih, med katerimi je bil tudi

višinski merilec. Lestvica višinskega merilca je kazala, da so trije nesrečni raziskovalci dosegli višinski rekord.

Ogromni balon

V času, ki je potekel od prvega dviga profesorja Piccarda v stratosfero, so zbrali mnogo izkušenj, ki se jih hoče profesor Piccard poslužiti. Balon, ki so ga zgradili zanj, bo po veličini in obsegu prekašal vse dosedanje stratosferne balone. Piccardov prvi balon je imel vsebine za 22.000 kubičnih metrov. Eden največjih ameriških stratosfernih balonov je bil petkrat tako ogromen. Balon, ki bo zdaj ponesel Piccarda in njegovega asistenta v stratosfero, pa bo prekašal obseg balona njegovega ameriškega nasprotnika za okroglo 25.000 kubičnih metrov.

Skrivnost, katero hoče Piccard tokrat pojasniti, ni samo zagonetni izvor kozmičnih žarkov, imenovanih X-žarki, ki prodirajo iz neznanih pokrajin vesolja v našo atmosfero; Piccard hoče tudi ugotoviti, kako je sestavljen zrak v tistih višinah, ki se razlikujejo od nižjih plasti, ne samo po svoji gostoti, ampak tudi po snovi. Le malokateri, ki so posvečeni v poznavanje posameznih, zelo številnih tehničnih naprav pri balonu, so prepričani, da se bo nova višinska ekspedicija posrečila in ne dvomijo o tem, da se bo posrečilo belgijskemu raziskovalcu doseči visoki cilj, ki si ga je zastavil.

Sovjetski oficirji pri češkoslovaških manevrih.

V Prago je prispela delegacija sovjetske vojske, ki bo prisostvovala manevrom češkoslovaške armade.

Viktor Emanuel III. kot zasebnik

35 let vladar Italije.

Te dni je slavil kralj Viktor Emanuel III. 35-letnico svoje vladavine. Nič ni značilnejšega za življenje italijanskega kralja kakor okoliščina, da je petintridesetletnica njegove vladavine minila skoraj nezapaženo. Kot komaj šestinšestdesetletnik, vlada Viktor Emanuel III. najdalje med sedanji kralji.

Horoskop se izpolni.

Pri nastopu vladavine je Viktorju Emanuelu III. natanko ob koncu stoletja izdelal slavni brahmanski vražar Mamath Bhatnaga v Kalkutti tale horoskop: »Novi kralj Italije se je rodil pod najsrečnejšo zvezdo. Ob uri njegovega rojstva so bile vse pomembnejše zvezde slike v isti črti. Kralj Viktor Emanuel III. bo predvsem državnik — prevdaren in mogočen. Pod njegovo vladavo bo Italija zažarela v novem sijaju, njene meje se bodo razširile. Kralj bo učal visoko starost in njegovi podaniki se bodo veselili njegove zlote poroke, ki jo bo ta slavil s svojo zvesto ženo okrog 1950.«

Skoraj vse točke so se že v splošnem uresničile. Italijanski zakonski par živi vzorno, srečno družinsko življenje. Vpliv Italije in moč kot velesile rasteta.

»Le roi règne, mais ne gouverne pas« (kralj vlada, a nima oblasti), ta princip ne drži v vsem. Njegov glas je bil, ki je dal Mussoliniju v parlamentu vso moč.

Vladar brez etikete.

Pri njem ne velja dvorna etiketa, sam prepušča obrednosti. Goji sport in lov. Viktor Emanuel III. dovoljuje častiti svojo sliko v krasnih kraljevskih lovskih parkih, s katerimi je posejana Italija od Piemonta do Sardinije; med živimi člani njegove hiše je princesa Jolanda (zdaj grofica Calvi Bergolo) edina strastna in odlična lovka.

Možster v potrpežljivosti.

Lov je kraljeva edina strast. Često preživi s kraljico in otroki na Sant'Anni di Valdiero, v lepi dolini d'Aosta, dolge ure s trankom v roki.

—0—

Vsi znaki kažejo, da se bo izpolnilo tudi zadnje prerokovanje indijskega zvezdogledca: zlata poroka malega moža Viktorja Emanuela III. z visoko njegovo ženo kraljico Margherito.

Ordinacija.

Pacientka: »Smem upati, gospod doktor?«
Zdravnik: »Upanja še nisem odrekel nikomur.«
Pacientka: »In vaš honorar?«
Zdravnik: »Zelim, da ne bi bil odvisen od upanja.«

Naročajte knjige Kmetijske Matice

Državni predsednik Moscicki pri delu na grobu prvega poljskega maršala.

V Sowinici pri Krakovu pripravljajo impozanten grob maršala Pilsudskega. Pred dnevi so dospeli v Sowinice najodličnejši državni zastopniki poljske republike, da z lastnoročnim delom počastijo spomin največjega Poljaka.

Emil Vachek:

101

Kri ne kliče po maščevanju...

»Strela!« je izpregovoril avditor. »Vaša vest ima žilavo korenino. Gospod, bom docela odkrit. Sem Čeh in čutim, kaj ste nam storili. Toda smilite se mi. Tudi jaz sem bil na vojni in vem, kakšna je razlika, če se kaj tam dela in če se o tem govori tu v tej sobi. Če bi mi z vami kaj storili, bi bilo to samo maščevanje in to nima zdaj nobenega smisla. Če bi bilo v vojni, bi jaz gledal, da bi vas ustrelil, in vedel bi, da sem upravičen za to. Toda ne morem se odločiti, ali imam še zdaj pravico, uničiti vam življenje. Prej mislim, da je nimam. Če bi izvedel, da je nekdo nekje to storil in je zdaj zlezal v svojo luknjo ter dela morda imenitno karijero, bi mislil, da je podel lopov, in skušal bi mu priti do živega. Toda vi ste sami prišli in se hočete izročiti najbolj pristranskim sodnikom, ki si jih morete misliti. Vzbudili ste v meni nekaj več ko sočutje. Nekaj kakor tovarštvo. Mi vsi, ki smo bili izgnani z domov, smo tvorili, čeprav smo ubijali, en narod, povsem različen od drugih. In zdaj naj bi enega izmed nas izročil tistim drugim, da bi ga sodili...«

Bernard je široko odprl oči. Ta človek je govoril, kakor da bi prevajal njegove lastne nazore. Srce je zavriskalo v njem. Med tem je avditor po kratkem molku nadaljeval:

»To bi imelo še kak smisel, če bi se to zgodilo pri kaki moralni preizkušnji vseh. Toda kakšna pravičnost bi bila v tem, da bi vas edinega ujeli, stotisíce pa bi pustili, da uidejo? To je vendar nesmiselno, da bi zdaj sodili stotisíce. Zato mislim, da tudi

nimamo pravice, soditi poedine.« Čakal je in, ko Astenburg ni ugovarjal, je rekel: »In pa tu je tudi formalna plat. Iz česa ste sklepali, da vas moramo soditi ravno mi tukaj?«

»To je preprosto,« je zamrmral Bernard. »Storil sem to kot vojak v območju armade.«

»Vojak, tega ne tajim,« je živahno odgovoril častnik. »Ampak tiste armade ni več. Morali bi se obrniti na zgodovino. Mi tukaj smo docela druga armada.«

»Sem tudi pravnik,« je ugovarjal Bernard. »Storil sem to na ozemlju te države. Imate torej pravico, pognati kogarkoli k odgovornosti za to, kar je zagrešil na državnem ozemlju.«

»Ah, vi ste trdovratni,« je vzdihnil častnik. »Recimo, da imate prav. Vendar po mojem mnenju mi tukaj nismo za to poklicani. Če že nočete drugače, bi se morali vsaj obrniti drugam.«

»In to bilo kje po vašem mnenju?« je vprašal Bernard.

Avditor je zmignil z rameni: »Kaj vem? Pri civilnem sodišču vam bodo rekli najbrže isto kakor jaz. Pošljejo vas nazaj k nam. In nikomur se ne bo hotelo, prijeti za to. Morda se obrnite na vlado republike. Seveda, če se ne motim, vas bo vlada napotila na cerkev. Tja to brez dvoma spada. Toda ali ne bi mogli vi to izenostaviti tako, da bi se samo obrnili na cerkev neposredno?«

Bernard se ni mogel ubraniti smeha: »Vas nasvet ima le eno napako. Moje razmerje do cerkve ni goreče. To ni avtoriteta, od katere bi mogel sprejemati nasvete ali kazni.«

»Potem vam pa ne morem pomagati,« je rekel avditor. »Morda bi bilo najbolje, če bi šli zdajle lepo domov ter se posvetovali, recimo, s starši ali s prijatelji. Še bolj bi vam nasetoval prijateljico. Ko vam ne zadostuje, kar sem vam rekel! Seveda, svetoval bi

vam še, da delajte vse to kolikor mogoče po tihem. Ne bi bilo prav, če bi slišalo to nepoklicano uho.«

Bernard je posluhnil: »Zakaj?«

Avditor se je nehote nasmehnil: »To ste otročiji! Če bi se to razneslo, bi se lahko iz tega razvilo nekaj prav grdega. Če bi vas dobila ulica v pest, ta si ne bi belila glave, ali ima pravico do vas. Ta bi vas popadla in vas sodila ne le brez pomislekov, temveč tudi brez talarjev. To bi bil lahko linč.« Bernard je prebledel. »Da, lahko bi bil to linč,« je govoril dalje častnik. »Čeprav se ne morem odločiti, da bi vas sodil, vendar si ne prikrivam, da je to dejanje, ki vpije do neba. Da, do neba. In ulica rada zastopa nebesa.« Hipoma se je živahno okrenil k Bernardu: »In kaj mislite, da bi bilo, če bi vas sodilo redno sodišče? Ste premisljali o tem?«

Bernard je zmajal z glavo. »Vprašanje kazni ni bilo zame odločilno.«

»Toda morda bi vas moralo vsaj nekoliko zanimati,« je pripomnil častnik. »S katerimi besedami ste začeli pogovor z menoj? Dal sem brez sodišča ustreliti tri nedolžne Slovake. Z drugimi besedami, zagrešili ste trojni umor. Vendar veste, kakšna kazen je določena za umor?«

Bernard je potrdil. Prvikrat je padla na njegove misli senca vislic. »Toda to ni mogoče,« je rekel skoraj nehote.

»Zakaj ne bi bilo mogoče?« je vprašal suho častnik. »To je najbolj primerna oznaka in stehanje vašega dejanja. Ali pa morda menite, da to ni bil umor, ker ste ga izvršili vi?«

»Zgodilo se je v posebnih okoliščinah,« je ugovarjal Bernard.

»Tega ne tajim. Ampak v zakoniku ni ničesar o takšnih okoliščinah. Niso bili mislili nanje. Ali ne mislite, da sem navedel en razlog več zato, da bi vi to dobro premislili?«